

BÜRSTNER

Instruktionsbok



✓ Copa

SWE



Till instruktionsbokens läsare ...

Vi gratulerar till köpet av den nya husbilen. Du har köpt ett högvärdigt fordon som du kommer att ha stor glädje av.

För att underlätta en säker och enkel användning av husbilen ger Bürstner-återförsäljaren detaljerad information om alla viktiga funktioner redan vid överlåtelsen.

Sedan står den här handboken, instruktionsboken från basfordonets tillverkare och instruktionsböckerna från apparattillverkarna till förfogande vid frågor eller problem med husbilen.

Före den första färden

Läs den här handboken ordentligt; använd den inte bara för att slå upp olika saker.

Fyll i garantikorten till de fasta apparaterna och extrautrustningen och skicka in dem till apparattillverkarna. Garantikorten finns i resp. bruksanvisning. Därigenom bekräftas garantin för alla apparater.

1	Inledning.....	5	6	Uppställning av husbilen.....	33
1.1	Allmänt	6	6.1	Parkeringsbromsen.....	33
1.2	Information om miljöskydd.....	6	6.2	Nivåklossar.....	33
			6.3	230 V-anslutning	33
2	Täthetsgaranti	9	7	Boende.....	35
2.1	Bürstner - Garantibestämmelser.....	9	7.1	Dörrar	35
2.2	Bevis täthetskontroll.....	11	7.2	Insektsskydd på skjutdörr och baklucka (extrautrustning).....	35
2.2.1	Fordonsdata.....	11	7.3	Vädra.....	36
2.2.2	Täthetskontroll (bevis).....	12	7.4	Mörkläggningsgardin för förarhytt (extrautrustning)	36
3	Säkerhet	13	7.5	Bord.....	37
3.1	Brandskydd.....	13	7.6	LED-ljusskenor.....	38
3.1.1	Undvika brandrisker	13	7.7	Bärbar lampa (extrautrustning).....	38
3.1.2	Brandbekämpning.....	13	7.8	Bygga om dubbelsätet för sänggående (extrautrustning).....	39
3.1.3	Vid brand.....	13	7.9	Uppfällbart tak (extrautrustning)	41
3.2	Allmänt	14	7.10	Markisskena för soltak (extrautrustning)	43
3.3	Trafiksäkerhet.....	14	8	Gasanläggning.....	45
3.4	Släpvagnskörning	16	8.1	Allmänna anvisningar	45
3.5	Gasanläggning	16	8.2	Gasflaskor	46
3.5.1	Allmänna anvisningar.....	16	8.3	Byta ut gasflaskor	48
3.5.2	Gasflaska	17	8.4	Gasavstängningsventil.....	49
3.6	Elektrisk anläggning	18	8.5	Gasbox.....	49
3.7	Vattensystem	18	9	Elektrisk anläggning.....	51
4	Innan resan börjar.....	19	9.1	Allmänna säkerhetsanvisningar	51
4.1	Första idrifttagandet.....	19	9.2	Begrepp	51
4.2	Last.....	19	9.3	12 V-nät.....	52
4.2.1	Begrepp	20	9.3.1	Bodelsbatteri.....	53
4.2.2	Beräkning av last	22	9.3.2	Ladda batteri över 230 V- försörjningen	54
4.2.3	Lasta fordonet på rätt sätt.....	23	9.3.3	Ladda batteri med fordonets motor.....	54
4.3	Släpvagnskörning	23	9.3.4	Ladda startbatteriet.....	55
4.4	Snökedjor	24	9.4	El-block (EBL 119)	56
4.5	Trafiksäkerhet.....	24	9.4.1	Batteri-brytare	57
5	På väg.....	27	9.4.2	Batteriväljare.....	57
5.1	Köra husbilen.....	27	9.4.3	Batteriövervakning	58
5.2	Körhastighet.....	27	9.4.4	Batteriladdning.....	58
5.3	Bromsar	28	9.5	Panel (LT 100)	59
5.4	Säkerhetsbälten.....	28	9.5.1	Huvudbrytare 12 V.....	59
5.4.1	Allmänt	28	9.5.2	Lysdiodskala för batterispänning.....	60
5.4.2	Använda säkerhetsbälten på rätt sätt	29	9.5.3	Lysdiodskala för tanknivå	61
5.5	Isofix-barnsäkring.....	29	9.6	230 V-nät.....	62
5.6	Förarstol och passagerarstol	30	9.6.1	230 V-anslutning (CEE-uttag)	62
5.7	Enkelsäte/dubbelsäte i andra och tredje sitsraden	30	9.6.2	Anslut 230 V-försörjningen.....	62
5.8	Nackstöd.....	31	9.7	Säkringar.....	64
5.9	Sittplatsernas placering.....	31	9.7.1	12 V-säkringar.....	64
5.10	Tankning av bränsle för dieselmotor	31	9.7.2	230 V-säkring.....	66
5.11	Påfyllning av AdBlue®	31			

Innehållsförteckning

10	Fast installerade apparater 67	13.6	Typskylt 83
10.1	Allmänt..... 67	13.7	Varnings- och hänvisningsetiketter 83
10.2	Motorvärmare (Webasto) (extrautrustning) 67	13.8	Återförsäljare..... 83
10.3	Gasspis 68	14	Hjul och däck 85
10.4	Kylbox (specialutrustning)..... 70	14.1	Allmänt..... 85
11	Sanitetssystem 71	14.2	Däckurval 86
11.1	Vattenförsörjning, allmänt..... 71	14.3	Beteckningar på däcken 87
11.2	Vattentank..... 72	14.4	Användning av däcken..... 87
11.2.1	Påfyllningsöppning för dricksvatten, med lock 72	14.5	Åtdragningsmoment 87
11.2.2	Tappa av vatten..... 73	14.6	Däcktryck..... 88
11.3	Avloppstank 73	15	Störningsorsaker 89
12	Skötsel 75	15.1	Bromssystem..... 89
12.1	Utvändig skötsel..... 75	15.2	Elektrisk anläggning..... 89
12.1.1	Allmänt..... 75	15.3	Gasanläggning..... 91
12.1.2	Tvätta med högtryckstvätt 75	15.4	Spis..... 92
12.1.3	Tvättning av fordonet..... 76	15.5	Värmesystem, varmvattenberedare..... 92
12.2	Vattensystem..... 76	15.6	Vattenförsörjning 92
12.2.1	Rengöra vattentanken..... 76	15.7	Påbyggnad 94
12.2.2	Rengöra vattenledningar 77	16	Mått och tillåtet antal personer 95
12.2.3	Desinficera vattensystemet 77	17	Användbara tips 97
12.2.4	Rengöra avloppstanken..... 78	17.1	Trafikbestämmelser i utlandet 97
12.3	Uppfällbart tak 78	17.2	Hjälp på Europavägarna 97
12.4	Vinterskötsel..... 79	17.3	Gasförsörjningen i de europeiska länderna 98
12.4.1	Förberedelser..... 79	17.4	Bestämmelser om vägavgifter i de europeiska länderna 98
12.4.2	Vinterdrift..... 79	17.5	Tips för en säkrare övernattnig på resan..... 99
12.4.3	Efter vintern 79	17.6	Tips för vintercampare..... 99
13	Underhåll..... 81	17.7	Checklista för resan 100
13.1	Officiella prover..... 81		
13.2	Inspektioner..... 81		
13.3	Underhållsarbeten 82		
13.4	Uppfällbart tak 82		
13.5	Reservdelar..... 82		

Läs noga igenom instruktionsboken innan du startar din första färd!

Ha alltid instruktionsboken med i fordonet. Alla som använder fordonet ska informeras om säkerhetsanvisningarna.



▶ Om denna symbol ej beaktas finns risk för att personer kan skada sig.



▷ Om denna symbol ej beaktas finns risk för skador på fordonet.



▷ Denna symbol hänvisar till en rekommendation eller till någon viktig detalj.



▷ Denna symbol hänvisar till miljöaspekter.

Denna instruktionsbok innehåller avsnitt, i vilka modellrelaterade utrustningar eller extrautrustningar beskrivs. Dessa avsnitt är speciellt märkta. Din fordon har kanske inte de här extrautrustningarna. Fordonets utrustning kan därför skilja sig från en del bilder och beskrivningar.

Men fordonet kan ha extrautrustning som inte beskrivs i den här instruktionsboken.

Extrautrustningarna beskrivs där en förklaring behövs.

Beakta alltså även de separata instruktionsböckerna som bifogas.



▷ Uppgifterna "höger", "vänster", "fram", "bak" refererar alltid till fordonets färdriktning.

▷ Samtliga mått och vikter är "cirka" uppgifter.

Om anvisningarna i denna instruktionsbok inte följs och en skada på fordonet uppstår som följd, gäller inte garantin.

Vi utvecklar våra fordon kontinuerligt. Därför ber vi om förståelse för att vi måste reservera oss för ändringar både avseende form, utrustning och teknik. Av innehållet i instruktionsboken eller bruksanvisningen kan kunden därför inte härleda några anspråk gentemot tillverkaren. I instruktionsboken beskrivs de utrustningsvarianter som står till förfogande den dagen som instruktionsboken trycks.

Instruktionsboken får inte, varken helt eller delvis, reproduceras, översättas eller kopieras utan skriftligt medgivande från tillverkaren.

1.1 Allmänt

Fordonets konstruktion baseras på senast kända teknik och den är tillverkad enligt de allmänna säkerhetstekniska bestämmelserna. Ändå kan personskador eller skador på fordonet uppstå, om inte säkerhetsanvisningarna i denna instruktionsbok följs.

Utrusta fordonet innan det tas i drift för första gången med den lagstadgade utrustningen (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.). Iaktta gällande utrustningsregler vid resa utomlands.

Fordonet får endast användas i tekniskt felfritt tillstånd. Beakta instruktionsboken.

Fel eller störningar som skulle kunna påverka personers eller fordonets säkerhet ska åtgärdas omedelbart av fackpersonal. För att förhindra ytterligare skador ska användarens skadebegränsningsskyldighet iakttas vid störningar.

Fordonets gasanläggning och bromssystem får endast kontrolleras eller repareras av en auktoriserad fackverkstad.

Påbyggnaden får endast förändras om tillverkaren har godkänt det.

Fordonet är endast avsedd för att transportera personer. Resgodis och tillbehör får endast medföras upp till en tekniskt tillåten totalvikt.

Kontroll- och inspektionsintervallerna som anges av tillverkaren måste följas.

1.2 Information om miljöskydd



- ▷ Respektera naturen - för inte oväsen och skräpa inte ned.
- ▷ Principiellt gäller följande: Hushållsavfall och all typ av avloppsvatten får aldrig tömmas i avloppsbrunnar eller slängas ute i naturen.
- ▷ Avloppsvatten får endast samlas upp i avloppstanken; i nödfall kan en annan lämplig behållare användas.
- ▷ Avloppstanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t.ex. på campingplatser eller andra ställplatser. Beakta vid uppehåll i städer och kommuner hänvisningar för hållplatserna eller fråga efter hanteringsanläggningar.
- ▷ Avloppstanken skall tömmas så ofta som möjligt, även om den inte är helt fylld (hygien).
- ▷ Avloppstanken och ev. avloppsledningen skall om möjligt spolas rent med färskvatten i samband med varje tömning.
- ▷ Sortera avfallet från resan i glas, plåtburkar, plast och komposteringsbara sopor. Kontakta kommunen där du befinner för frågor gällande avfallshanteringen. Släng inte hushållsavfallet i avfallskorgarna på parkeringsplatser.
- ▷ Avfallsbehållare skall tömmas så ofta som möjligt i de härför avsedda tunnorna eller containrarna. På så sätt undviks obehaglig lukt och problematiska ansamlingar av avfall ombord.



- ▷ Låt inte bilens motor vara på i onödan när fordonet står stilla. En kall motor i tomgång släpper ut särskilt mycket skadliga ämnen. Motorns drifttemperatur uppnås snabbast när man kör.
- ▷ Om man uppehåller sig en längre tid i en stad eller kommun bör man alltid uppsöka speciella platser för husbilar. Kontakta kommunen om du inte vet var en sådan plats finns.
- ▷ Lämna alltid ställplatsen i rent skick.

2.1 Bürstner - Garantibestämmelser



1. BÜRSTNER GmbH & Co. KG, Weststraße 33, 77694 Kehl ("Garantigivare") garanterar att husvagnens eller husbilens kaross är tät under 6 år från det att varan avlämnats (jfr. punkt 3.). Denna garanti gäller för fordon vars modellår är 2019 eller senare och vars körsträcka uppgår till maximalt 120 000 km. För garantins giltighet krävs även att fordonen är isolerande, och nedan förtecknade delar, är så täta att ingen väta tränger in invändigt vid normal avtalsenlig användning (ej yrkesmässig användning).

- Slutet uppfällbart tak
- Tätningsgummin och tätningsfogar
- Elförsörjningsluckor

Det ankommer på garantitagaren att visa att en täthetsgaranti föreligger.

2. När ett garantiärende avseende felaktig täthet bekräftats (jfr. punkt 1.) är Garantigivaren förpliktigad att, inom ramen för dessa garantivillkor, kostnadsfritt avhjälpa fel som omfattas av garantin på aktuella fordonsdelar, Garantigivaren bestämmer den lämpligaste åtgärden för att avhjälpa felet. Åtgärdande av fel ska företas av Garantigivaren eller en auktoriserad verkstad enligt Garantigivarens riktlinjer. Uppstår det merkostnader när tätningsproblemen åtgärdas och dessa beror på att produkten byggts om eller ändrats från originalutförande, av annan än Garantigivaren, ska garantitagaren bära dessa kostnader. Kostnader för garantiarbeten som inte utförts av Garantigivaren eller av en auktoriserad verkstad ersätts inte enligt dessa garantibestämmelser även om ett garantiärende föreligger. Anspråk av betydande storlek kan inte göras gällande mot Garantigivaren under denna garantiutfästelse, särskilt inte när det gäller omleverans, hävning, prisavdrag eller skadestånd (också för indirekt skada) ersättning för direkt eller indirekt materiell eller immateriell skada. Garantin omfattar inte anspråk på ersättning för transport- eller fraktkostnader, bogseringskostnader, inkomstbortfall eller ersättning för utebliven semester eller andra likartade kostnader. Lämnade garantier enligt detta garantiåtagande undantar eller begränsar inte garantitagares rätt att göra gällande fel och rättsliga påföljder i enlighet med lag.

3. Garantin börjar gälla antingen vid den första ägarregistreringen eller vid överlåtelse av fordonet till kund, beroende på vad som sker först, dock senast ett år efter fordonet första gången levererades till återförsäljare. Garantin gäller i högst tio år och för produkter vars körsträcka inte överstiger 120 000 km. Garantin påverkas inte av att fordonet byter ägare. Garantin förfaller om den årliga täthetskontrollen, enligt punkt 4, inte genomförs. Garantitiden förlängs inte och börjar inte heller om från start om det är så att garantiarbeten har utförts.

4. Förutsättningarna för att ett garantiärende ska kunna göras gällande är att fordonet genomgår en täthetskontroll hos en BÜRSTNER-auktoriserad verkstad eller en verkstad som utför täthetskontrollen fackmannamässigt och med rätt verktyg anpassade för BÜRSTNER-produkter, en gång årligen. Första täthetskontrollen ska ske inom den 11:e till den 13:e månaden efter påbörjad garanti (jfr punkt 3.). Avgiften för täthetskontroll betalas av garantitagaren. Detta garantiåtagande är endast giltigt om garantitagaren kan visa att täthetskontroller har utförts i enlighet med dessa villkor.
Garantitagaren ska tillse att inspektionsbeviset som BÜRSTNER-distributören tillhandahåller ifylls vid varje täthetskontroll. Garantitagaren måste uppvisa inspektionsbeviset vid ett garantiärende.
5. Om garantitagaren vill åberopa denna garanti ska garantitagaren skriftligen meddela Garantigivaren, reklamationen ska vara Garantigivaren tillhanda inom skälig tid efter det att felet upptäckts eller borde upptäckts. Till reklamationen ska gällande garantiåtagande bifogas. I det fall reklamation inte inkommit i enlighet med denna punkt 5 kan detta garantiåtagandet inte göras gällande.
6. Garantigivaren eller auktoriserad BÜRSTNER-verkstad bestämmer den lämpligaste åtgärden för att avhjälpa felet.
7. Garantigivaren ansvarar inte för fel om Garantigivaren kan göra sannolikt att felet beror på någon av nedanstående punkter eller liknande förhållande på garantitagarens sida:
 - Naturkrafter (t.ex. högvatten, hagel etc.) och djurskador av alla slag
 - Skador till följd av olycka
 - Otäthet på grund av ändringar av fordonet som inte har genomförts av en BÜRSTNER-verkstad.
 - Otäthet på grund av skador som inte avhjälpats av Garantigivaren eller av en BÜRSTNER-verkstad.
 - Fastställda skador på det yttre skalet som vid inspektion inte omedelbart har åtgärdats av garantitagaren.
 - Aluminiumkorrosion som inte kan ha orsakats av otäthet.
 - Om fordonet har försetts med reservdel som inte har auktoriserats av BÜRSTNER och ett garantiärende har uppstått till följd av detta.
 - Kondensvatten på grund av felaktig ventilation.
 - Felaktig, icke-avtalsmässig hantering och nyttjande av fordonet
 - Skador på grund av felaktig användning av skötsel- eller rengöringsmedel (se även hänvisningar under skötsel i instruktionsboken)
 - Skador som uppstått på grund av att instruktionsboken och tillverkarens reparations- och underhållsföreskrifter inte beaktats
 - Alla övriga skador som varken fastställts av garantigivaren eller av någon av garantigivarens avtalsverkstäder.
 - Skador som beror på normal förslitning eller förbrukningsdetaljer.
8. Täthetskontrollen är avgiftsbelagd. Avgiften för inspektionen betalas av garantitagaren (jfr punkt 4.).
9. Tvist i anledning av detta åtagande ska, så långt det lagligen är möjligt, avgöras av allmän domstol i Kehl, Tyskland. Uppfyllelseort för samtliga anspråk för denna garanti är Kehl, Tyskland. För detta garantiåtagande ska tysk lag tillämpas. Detta gäller oavsett var garantitagaren bor eller har sitt huvudkontor.

2.2 Bevis täthetskontroll

Bevis



- ▷ De årliga täthetskontrollerna är ett krav för täthetsgarantin på bodelen.

Inspektionsbeviset måste, efter varje genomförd kontroll, fyllas i komplett av din återförsäljare, föras in i onlinesystemet och skrivas ut till dig.

2.2.1 Fordonsdata

Följande inspektionsbevis gäller endast för fordonet:

Uppgift	Registrering
Modell, typ	
Chassinummer	
Nyckelnr.	
Första registrering/överlåtelsedatum	
Köpt hos	

2.2.2 Täthetskontroll (bevis)

12 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

24 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

36 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

48 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

60 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

Senast uppdaterad: januari 2021

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktiga säkerhetsanvisningar. Säkerhetsanvisningarna är till för att skydda personer och materiella tillgångar.

3.1 Brandskydd

3.1.1 Undvika brandrisker



- ▶ Låt aldrig barn vara ensamma i fordonet.
- ▶ Håll brännbart material på avstånd från värmekällor och spis.
- ▶ Använd aldrig separata, mobila värmekällor eller spisar.
- ▶ Endast auktoriserad fackpersonal får reparera den elektriska anläggningen, gasanläggningen eller de fast installerade apparaterna.

3.1.2 Brandbekämpning



- ▶ Ha alltid med dig en pulverbrandsläckare i fordonet. Brandsläckare måste vara godkänd, kontrollerad och finnas till hands.
- ▶ Brandsläckare ingår inte i leveransen.
- ▶ Brandsläckaren skall kontrolleras regelbundet av auktoriserad fackpersonal. Beakta respektive kontrolldatum.
- ▶ I närheten av spisen ska alltid en brandfilt finnas redo.

3.1.3 Vid brand



- ▶ Evakuera alla personer som uppehåller sig i fordonet.
- ▶ Frånkoppla elströmförsörjningen och skilj den från elnätet.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- ▶ Varna omgivningen och ring brandkåren.
- ▶ Bekämpa branden, helst utan risk för dig själv.



- ▷ Se efter var nödutgångarna finns och hur de används.
- ▷ Håll nödutgångarna fria.
- ▷ Följ eldsläckarens bruksanvisning.

Som nödutgång gäller alla fönster och dörrar som uppfyller följande kriterier:

- Öppning utåt eller förskjutning i horisontell riktning
- Öppningsvinkel minst 70°
- Diameter för smal öppning ska vara minst 450 mm
- Avståndet från fordonets golv ska vara max. 950 mm

3.2 Allmänt



- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilation i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation) monterade. Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.
- ▶ Beakta höjden på öppningen i dörren.



- ▷ Respektive instruktionsböcker/driftinstruktioner gäller både för de fast installerade apparaterna (spis, kylbox osv.) och för basfordonet (motor, bromsar osv.). Iakttag särskilt.
- ▷ Då tillbehör eller extrautrustningar monteras på, kan fordonets mått, vikt och även körförhållandet förändras. En del lös inredning måste registreras i fordonshandlingarna.
- ▷ Använd endast fälgar och däck som är godkända för fordonet. Information om fälgarnas och däckens dimensioner finns i fordonshandlingarna, du kan också fråga hos en auktoriserad återförsäljare eller serviceställen.
- ▷ Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp fordonet.



- ▷ Stäng alla dörrar, utvändiga luckor och fönster när du lämnar fordonet.
- ▷ Lagstadgad utrustning (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.) ska alltid finnas med. Vid resa utomlands är det reglerna i det landet man besöker som gäller.
- ▷ Fordonet får endast köra på allmänna vägar när fordonets förare har ett för fordonsklassen giltigt körkort.
- ▷ Om man säljer fordonet ska all dokumentation, d.v.s fordonets instruktionsbok och instruktionsböcker till de fast installerade apparaterna överlämnas till den nya ägaren.

3.3 Trafiksäkerhet



- ▶ Innan resan påbörjas ska signal- och belysningsfunktionerna, styrningen och bromsarna kontrolleras.
- ▶ Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning. Under resan måste de svängbara stolarna vara låsta i färdriktningen.
- ▶ Innan du startar måste enkelsäten resp. dubbelsätet i andra och tredje raden låsas (se avsnitt 5.7).
- ▶ Förvara alla rörliga delar och lösa föremål säkert innan färden börjar.
- ▶ Stuva undan hängbordet på sin förvaringsplats innan du startar.
- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig på de tillåtna sittplatserna (se kapitel 5). Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.



- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.
- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Säkra alltid barnen med de barnsäkerhetsutrustningar som är anpassade till respektive kroppsstorlek och vikt.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Endast framåtriktade bilbarnskydd är tillåtna.
- ▶ Observera fordonets totala höjd (inkluderat taklast) när du kör in under en bro eller in i en tunnel.
- ▶ På vintern måste taket befrias från is och snö innan man startar.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge (se avsnitt 14.6).
- ▶ Använd inte värmesystemet på bensinmackar. Explosionsrisk!
- ▶ Använd inte värmesystemet i slutna utrymmen. Kvävningrisk!



- ▷ Fördela all last jämnt i fordonet före färden (se kapitel 4).
- ▷ Tag alltid hänsyn till fordonets tekniskt tillåtna totalvikt och den tillåtna axelbelastningen när du lastar bilen eller om du t. ex. avbryter resan för att handla livsmedel och liknande (se fordonshandlingarna).
- ▷ Stäng alla skåpdörrar, alla lådor och luckor innan du startar.
- ▷ Stäng fönstren innan körningen påbörjas.
- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 5 mil när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna. Åtdragningsmoment se kapitel 14.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren (se kapitel 14).
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.

3.4 Släpvagnskörning



- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan husbilen och släpet.

3.5 Gasanläggning

3.5.1 Allmänna anvisningar



- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparater som bedrivs med gas vara avstängda (värmesystem, spis). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastyckregulatorn, gaslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastyckregulatorn och gaslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de ineliggande anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de ineliggande anslutningsförbindelserna.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster.
- ▶ Använd inte gasspisen för att öka temperaturen inomhus.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.



- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.
- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till -42 °C, butangas däremot endast upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater (t. ex. gasgrill) som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

3.5.2 Gasflaska



- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrostningsanläggning (antifrost) för gastryckregulatorer användas.



- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 5 kg-gasflaskor. (Storleken på glasflaskorna kan variera beroende på land.) Campingflaskor med inbyggd backventil (blå flaskor upp till max. 2,5 resp. 3 kg) får endast användas i kombination med en säkerhetsventil.
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

3.6 Elektrisk anläggning



- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Innan man börjar utföra några som helst arbeten i elanläggningen skall alla apparater och lampor fränkopplas, batteriet kopplas från och fordonet skiljas från nätet.
- ▶ Använd endast originalsäkringar med föreskrivet värde.
- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.

3.7 Vattensystem



- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 12).



- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktig information om vad som ska beaktas före körning och vilka åtgärder som ska vidtas före körning.

I slutet av detta kapitel hittar du en checklista, i vilken en sammanfattning av de viktigaste punkterna åter ges.

4.1 Första idrifttagandet



- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 5 mil när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna. Åtdragningsmoment se kapitel 14.

Tillsammans med husbilen får du en sats nycklar som består av nycklar för basfordonet och nycklar för påbyggnaden.

Förvara alltid en reservnyckel utanför fordonet. Anteckna respektive nyckelnummer. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller verkstad vid ev. förlust.

4.2 Last



- ▶ Om fordonet överbelastas och har felaktigt däcktryck kan det leda till att däcken punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 14.6).
- ▶ I fordonshandlingarna anges den tekniskt tillåtna totalvikten, respektive vikten inklusive extrautrustning från fabriken (faktisk vikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 4.2.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.
- ▶ Anpassa hastigheten till lasten. Vid tung last blir bromssträckan längre.



- ▷ Överskrid inte genom lastning den tekniskt tillåtna totalvikten, som anges i fordonshandlingarna (tillåten totalvikt), eller det maximala axeltrycket.
- ▷ Inbyggda tillbehör och extrautrustning gör att man kan lasta mindre mängder.

Se till att lastens tyngdpunkt befinner sig direkt ovanför fordonsgolvet när fordonet lastas. Annars kan fordonets köregenskaper förändras.

4.2.1 Begrepp



- ▷ I tekniska sammanhang används numera begreppet "massa" istället för "vikt". I vanligt språkbruk används dock fortfarande oftast ordet "vikt". För att texten ska bli lättare att läsa används begreppet "massa" endast i fasta, vedertagna formuleringar i efterföljande avsnitt.

Tekniskt tillåten totalvikt i lastat tillstånd

Den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd är den vikt som fordonet aldrig får överskrida.

I den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd ingår **faktisk vikt** och **lasten**.

Den tekniskt tillåtna totalvikten på det lastade fordonet anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Faktisk vikt

I den faktiska vikten ingår fordonets vikt i körklart tillstånd och extrautrustning från fabriken.

Vikt i körklart tillstånd

Vikten i körklart tillstånd är vikten på det körklara standardfordonet (exklusive extrautrustning från fabriken).

Vikten i körklart tillstånd är sammansatt enligt följande:

- Tjänstevikt (det tomma fordonets vikt) med seriemässig standardutrustning från fabrik (exklusive extrautrustning från fabriken)
- Förarens vikt
- Standardutrustningens vikt

Till tjänstevikten räknas påfyllda smörjmedel, olja och kylvätska, fordonsverktyg, reservhjulet resp. däckreparationsssatsen och en till 90 % påfylld bränsletank.

Förarens vikt beräknas alltid vara 75 kg, oberoende av hur mycket föraren verkligen väger.

Standardutrustningen är all utrustning och all vätska som krävs för att fordonet ska kunna användas ändamålsenligt och säkert. I standardutrustningens vikt ingår:

- Ett fyllt färskvattensystem
- En fylld aluminiumgasflaska
- Försörjningsledningarna till 230 V-försörjningen

Avloppstanken och latrintanken är tomma.

Vikten i körklart tillstånd och den faktiska vikten anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Last

Lasten är sammansatt enligt följande:

- Konventionell belastning
- Extrautrustningar
- Personlig utrustning



- ▷ Fordonets last kan ökas genom att den faktiska vikten minskas. För detta ändamål är det till exempel tillåtet att tömma vätskebehållarna eller ta ut gasflaskorna.

De olika delarna av lasten förklaras i nedanstående text.

Konventionell belastning

Den konventionella belastningen är den vikt som tillverkaren har beräknat för passagerarna.

Konventionell belastning innebär: För varje sittplats som är inplanerad av tillverkaren beräknas 75 kg, oberoende av hur mycket passagerarna verkligen väger. Förarens vikt ingår redan i fordonets vikt i körklart tillstånd och får **inte** räknas med här.

Antalet sittplatser anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Extrautrustningar

Tillbehörsutrustningen består av tillbehör och extrautrustningar. Extrautrustning är till exempel:

- Släpvagnskoppling
- Cykelställ

Vikten på de olika extrautrustningarna går att erhålla vid förfrågan till tillverkaren.

Personlig utrustning

Den personliga utrustningen är alla föremål som medförs i fordonet, och som inte ingår i den konventionella belastningen eller extrautrustningen. Till den personliga utrustningen räknas t. ex:

- Livsmedel
- Hushållsartiklar
- Kläder
- Sängkläder
- Leksaker
- Böcker
- Hygienartiklar
- Elektriska småenheter (t. ex. kaffemaskin)

Till personlig utrustning hör dessutom nedanstående, oberoende av var de befinner sig i fordonet:

- Husdjur
- Cyklar
- Sportartiklar

För den personliga utrustningen måste tillverkaren enligt gällande bestämmelser utgå från minst en vikt, som beräknas enligt följande formel:

Formel Minsta vikten M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$

Förklaring

N = max. antal personer enligt tillverkarens uppgifter inklusive föraren

L = fordonets totala längd i meter

4.2.2 Beräkning av last



- ▶ Lasten beräknas från fabrik till en viss del utgående från fasta medelvikter. Den tekniskt tillåtna totalvikten på det lastade fordonet får, av säkerhetsskäl, aldrig överskridas.
- ▶ I fordonshandlingarna anges den tekniskt tillåtna totalvikten, respektive vikten inklusive extrautrustning från fabriken (faktisk vikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 4.2.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.

Lasten (se avsnitt 4.2.1) är här viktskillnaden mellan

- tekniskt tillåten totalvikt i lastat tillstånd och
- den faktiska vikten.

Exempel på beräkning av lasten

	Vikt i kg	Beräkna
Tekniskt tillåten totalvikt enligt fordonshandlingarna	3300	
Faktisk vikt inklusive standardutrustning enligt fordonshandlingarna	- 2720	
Ger tillåten last	580	
Konventionell belastning, t. ex. 3 personer à 75 kg	- 225	
Extrautrustningar	- 40	
Resulterar i personlig utrustning	= 315	

Beräkningen av lasten utgående från differensen mellan den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd och den av tillverkaren angivna faktiska vikten är endast ett teoretiskt värde.

Den verkliga lasten kan endast beräknas om fordonet vägs på en godkänd, allmän våg med fyllda tankar (bränsle och vatten), fyllda gasflaskor och komplett extrautrustning.

Gå till väga enligt följande för detta:

- Kör först upp med fordonets framhjul på vågen och väg den.
- Kör sedan upp med fordonets bakhjul på vågen och väg den.

De olika värdena anger de aktuella axellasterna. Dessa värden är viktiga för rätt lastning av fordonet (se avsnitt 4.2.3). Summan av värdena anger fordonets aktuella vikt.

Skillnaden mellan den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd och den vägda fordonsvikten anger den verkliga lasten.

Utgående från detta kan man beräkna hur mycket som blir över den personliga utrustningen:

- Ta reda på vikten på alla passagerare och dra av denna summa från värdet för den verkliga lasten.

Det resulterande värdet anger vikten på den personliga utrustning som kan lastas i fordonet.

4.2.3 Lasta fordonet på rätt sätt



- ▶ Av säkerhetsskäl får den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd aldrig överskridas.
- ▶ Fördela lasten jämnt på fordonets högra och vänstra sida.
- ▶ Fördela lasten jämnt på båda axlarna. Beakta axellasterna som anges i fordonshandlingarna. Beakta dessutom däckens tillåtna lastkapacitet (se kapitel 14).
- ▶ Tunga laster bakom bakaxeln kan avlasta framaxeln genom hävstångseffekten ($\frac{L}{l}$). Avlastningen från framaxeln påverkar köregenskaperna negativt speciellt hos framhjulsdrivna fordon.
- ▶ Surra fast alla föremål så att de inte kan glida iväg.
- ▶ Lasta tunga föremål (förtält, konserver o. dyl.) i närheten av axlarna. För förvaring av tunga föremål ägnar sig lågt placerade förvaringsutrymmen bäst, som har dörrar som inte kan öppnas i färdriktningen.
- ▶ Stapla lättare föremål (t. ex. kläder) i takförvaringsskåpen.



- ▷ Utdragslådor får belastas med maximalt 10 kg.

4.3 Släpvagnskörning



- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan dragfordonet och släpet.
- ▶ Beakta husbilens tillåtna kultryck och belastning på bakaxeln. Bakaxellasten finns angiven i fordonets dokumentation.



- ▷ Släp med påskjutsbroms: Om den separata bromsen är aktiverad får släpet varken kopplas på eller kopplingen lossas.
- ▷ Släpvagnskoppling med avtagbar kulhals: Om kulhalsen är felmonterad, föreligger risk för att släpet hakas av. Beakta bruksanvisningen till släpvagnskopplingen.

4.4 Snökedjor



- ▷ Montera endast snökedjor om avståndet mellan däcken och fordonets karosseri är minst 50 mm.
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.
- ▷ Beakta snökejde-tillverkarens monteringsföreskrifter.
- ▷ Sätt inte på snökedjor på lättmetallfälgar.

För användning av snökedjor gäller bestämmelserna och föreskrifterna i respektive land.

- Snökedjor ska alltid fästas på drivhjulen.
- Snökedjans spänning ska kontrolleras efter att man har kört ett par meter.

4.5 Trafiksäkerhet



- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge (se avsnitt 14.6).
- ▶ Lösa delar kan utsättas för ogynnsamma omgivningsvillkor (storm, is, vibrationer etc.) och måste kontrolleras noggrant trots att de är noggrant konstruerade och tillverkade. Kontrollera därför att lösa delar sitter korrekt med vissa intervaller och före långa turer.

Gå igenom följande checklista innan du startar:


Nr.	Kontroller	Kontrollerad
1	Alla fordonshandlingar finns med	
2	Däck respektive fyllnadstryck i ordentligt skick	
3	Fordonsbelysning, broms- och backljus kontrollerat	
4	Oljenivå i motor, växellåda och servostyrning kontrollerat	
5	Frostskydd och vätska för vindrutespolaranläggningen är påfyllt	
6	Bromsarnas funktionsduglighet	
7	Kontrollera att bromsarna fungerar jämnt runt om	
8	Fordonet kör rakt fram även när man bromsar kraftigt	

Basfordon

Påbyggnad utsida

Nr.	Kontroller	Kontrollrad
9	Taket har befriats från snö och is (på vintern)	
10	Utvändiga anslutningar frånkopplade och kablar borttagna/i förvaringsutrymme	
11	Stoppklossar borttagna och på sin förvaringsplats	
12	Skjutdörr och bakdörr stängd	
13	Fordonets totala höjd inkl. lastat takräcke uppmätt och antecknad. Ha viktvärdena till hands i förarhytten	


Påbyggnad insida

14	Fönster och det uppfällbara taket är stängt och låst	
15	Hängbordet är borttaget och på sin förvaringsplats	
16	Enkelsäten resp. dubbelsätet i andra och tredje raden är fixerade	
17	Alla lösa delar befinner sig i lådor och skåp eller är fastsurrade	
18	Öppna hyllor är tömda	
19	Diskholocket stängd	
20	Alla lådor och luckor är stängda	
21	Dörrarna i vardagsrummet och skjutdörrar har gått i lås	
22	Barnstolar monterade på säten med trepunktsbälten  ▶ Endast framåtriktade bilbarnskydd är tillåtna.	
23	Vridstolsspärr för förarstolen och passagerarstolen har hakat in	
24	Mörkläggningsgardinerna i förarhytten är öppna och säkrade	

Gasanläggning

25	Gasflaskorna är ordentligt fastsurrade i gasboxen	
26	Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gaslangen	
27	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd, gasavstängningsventiler stängda	

Elektrisk anläggning

28	Kontrollera spänningen på bodelsbatteriet och på startbatteriet (se kapitel 9). Om för låg batterispänning indikeras på panelen måste respektive batteri laddas. Beakta uppgifterna i kapitel 9  ▷ Resan skall påbörjas med fulladdat start- och bodelsbatteri.	
----	---	--

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att köra husbilen.

5.1 Köra husbilen



- ▶ Ett säkerhetsbälte finns monterat vid de sittplatser som får användas under färd. Under färd ska säkerhetsbältet alltid användas.
- ▶ Ta aldrig av säkerhetsbältet under färden.
- ▶ Alla personer som åker med måste sitta på fordonssätena.
- ▶ Dörrspärren får inte öppnas.
- ▶ Undvik att bromsa för kraftigt.
- ▶ Om ett navigationssystem används: ändra endast färdmålet när fordonet står still. Kör till en rastplats/parkeringsplats eller till något annat ställe, där man kan stanna säkert, för att ändra färdmålet.
- ▶ Återge inte DVD-skivor på navigationssystemets monitor under körningen.



- ▷ Kör långsamt på dåligt väglag.



- ▷ Tillverkaren ansvarar inte för skador eller olycksfall som inträffar på grund av att dessa anvisningar inte efterföljs.
- ▷ De beskrivna säkerhetanvisningarna i kapitel 3 måste följas.

5.2 Körhastighet



- ▶ Fordonet har en kraftig motor. Det står alltså tillräckliga stora reserver till förfogande vid svåra trafiksituationer. Denna höga kapacitet tillåter en hög sluthastighet och en enastående körhastighet.
- ▶ Fordonet erbjuder en stor motståndskraft mot vind. Särskild fara föreligger vid plötslig sidvind.
- ▶ Ojämn eller ensidig lastning förändrar köregenskaperna.
- ▶ På okända vägar kan svåra körförhållanden och överraskande trafiksituationer uppstå. För din egen säkerhet bör du anpassa hastigheten efter den rådande trafiksituationen och omgivningen.
- ▶ Håll gällande hastighetsbegränsningar.

5.3 Bromsar



- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

Före varje start

Test-bromsa före varje resa och kontrollera då:

- Fungerar bromsarna?
- Reagerar bromsarna alltid på samma sätt?
- Fortsätter fordonet rakt fram även efter en kraftig bromsning?

5.4 Säkerhetsbälten

5.4.1 Allmänt

Fordonet är i bodelen utrustad med säkerhetsbälten på de sittplatser som föreskrivs i lagen. Beakta gällande, nationella bestämmelser för användning av säkerhetsbälten.



- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Kläm eller skada inte säkerhetsbältena. Skadade säkerhetsbälten skall bytas ut av en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Ändra inte säkerhetsbältenas fästpunkter, upprullningsautomatiken eller låsanordningarna.
- ▶ Varje enskilt säkerhetsbälte ska endast användas av **en** vuxen person.
- ▶ Fäst inte andra föremål med säkerhetsbältet samtidigt som en person använder det.
- ▶ Normala säkerhetsbälten räcker inte som skydd för personer som är mindre än 150 cm långa. I dessa fall krävs extra säkerhetssystem. Beakta respektive certifikat.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Endast framåtriktade bilbarnskydd är tillåtna.
- ▶ Säkerhetsbälten skall bytas ut efter olycksfall.
- ▶ Under färden får stolens ryggstöd inte fällas ner för långt. Säkerhetsbältets skyddsfunktion säkerställs då inte.

5.4.2 Använda säkerhetsbälten på rätt sätt



- ▶ Bältet får inte snurras. Bältet ska sitta slätt mot kroppen.
- ▶ När man spänner fast säkerhetsbältet är det viktigt att man sitter riktigt.

Säkerhetsbältet är korrekt placerat om den nedre delen sitter under magen och över höftbenen. Den övre delen måste vara placerat över bröstet och axeln (inte över halsen). Bältet måste alltid sitta spänt över kroppen. Tjocka kläder bör tas av före färd.

5.5 Isofix-barnsäkring



- ▶ Fäst endast bilbarnskydd, som är lämpade för fästsystem med övre hållrem, vid Isofix-fästsystemet.
- ▶ Använd inga bilbarnskydd som inte har stödfötterna riktade framåt.
- ▶ Fäst inga andra bilbarnskydd, remmar eller föremål i Isofix-fästbyglarna.
- ▶ Följ säkerhetsanvisningarna och monteringsanvisningarna från tillverkaren av bilbarnskyddet.

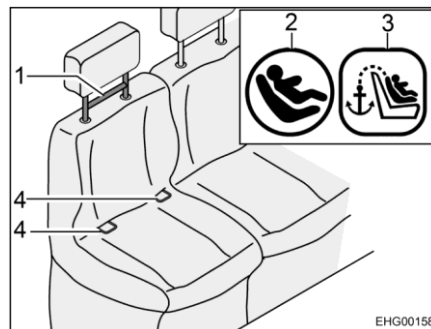


Bild 1 Stolen med Isofix



Bild 2 Fäste med Isofix

Säten som är lämpade för Isofix markeras med Isofix-symbolen (Bild 1,2). Den övre hållremmens position markeras med en symbol (Bild 1,3).

- Sätt fast låsarmarna (Bild 2,8) i fästbygel (Bild 1,4). Ett tydligt klickande ljud ska höras.
- Kontrollera med ett kraftigt ryck om barnstolen (Bild 2,7) sitter fast.
- För det övre hållremsskärpet (Bild 2,5) över sätets nackstöd.
- Haka fast fästhake (Bild 2,6) i övre hållrem (Bild 1,1).

Demontering utförs i omvänd ordning.



- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok till bilbarnskyddet.

5.6 Förrarstol och passagerarstol



- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning.
- ▶ Stolarna måste vara låsta i färdriktning och får inte snurras under tiden som bilen kör.

Förrarstolen och passagerarstolen är delar av basfordonet. Inställning av stolarna beskrivs i basfordonets bruksanvisning.

5.7 Enkelsäte/dubbelsäte i andra och tredje sitsraden



- ▶ Osäkrade enkelsäten eller ett osäkrat dubbelsäte kan lossna under färd. Personer kan då skadas svårt.
- ▶ Lås enkelsäten samt dubbelsätet innan du startar.

Beroende på extrautrustning i fordonet kan det finnas olika kombinationer av enkelsäten och ett dubbelsäte (i den andra och tredje sitsraden). Enkelsäten samt dubbelsätet fästs i ett skensystem i fordonsgolvet.

Enkelsäten kan byggas in både i färdriktningen och **mot** färdriktningen. Dubbelsätet får dock endast byggas in i färdriktningen.

Två dubbelsäten kan inte byggas in samtidigt.

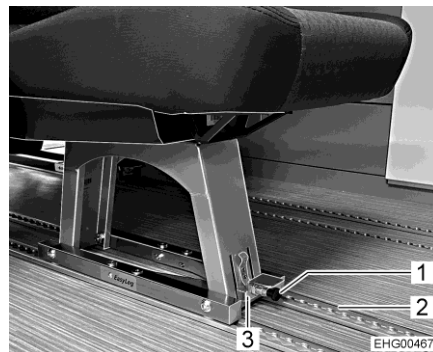


Bild 3 Enkelsäte (spärrat)

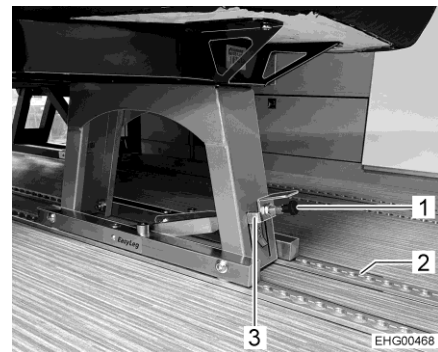


Bild 4 Enkelsäte (ospärrat)

Lossa spärren för enkelsäte eller dubbelsäte:

- Dra det svarta handtaget (Bild 3,1) i riktning framåt.
- Dra metallbygel (Bild 3,3) uppåt.

Enkelsätet och dubbelsätet kan skjuts på skenan (Bild 3,2) eller lyftas upp ur skenan.

Spärrning av enkelsäte eller dubbelsäte:

- När enkelsätet eller dubbelsätet är placerat i skenan (Bild 4,2) eller förskjutet till önskad position: Dra det svarta handtaget (Bild 4,1) i riktning framåt.
- **Tryck ned metallbygel (Bild 4,3).**
- Rör enkelsätet eller dubbelsätet lätt tills det hörs att sätet klickar fast i skenan.

5.8 Nackstöd

Ställ innan du startar in nackstödet så att bakhuvudet har ett stöd ungefär i höjd med öronen.

5.9 Sittplatsernas placering



- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig i fordonet på de tillåtna sittplatserna. Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.

Sittplatser, som kan användas under färden, är utrustade med ett säkerhetsbälte.

5.10 Tankning av bränsle för dieselmotor



- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla gas-/dieseldriven apparater vara avstängda (värmesystem, spis). Explosionsrisk!

Bränslepåfyllningsröret befinner sig på fordonets utsida längst fram till vänster.

5.11 Påfyllning av AdBlue®



- ▶ Förvara AdBlue® oåtkomligt för barn. Förvara ingen AdBlue®-behållare i fordonet.



- ▷ För information om att fylla på AdBlue®, se instruktionsboken för basfordonet.



- ▷ Kasta inte AdBlue®-behållare i hushållssoporna. Tomma behållare ska kasseras enligt de nationella riktlinjerna eller bortskaffas vid försäljningsstället.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om uppställning av fordonet på campingområdet.



- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Använd nivåklossar vid behov. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.
- ▷ Säkra fordonet så att den inte kan rulla iväg.
- ▷ Djur (särskilt möss) kan orsaka stora skador i fordonet. Kontrollera därför regelbundet det uppställda fordonet med avseende på olika spår efter djur, på så sätt kan större skador undvikas.

6.1 Parkeringsbromsen

Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp fordonet.



- ▶ Om parkeringsbromsen måste lossas för att rotera förar-/främre passagerarsätet: Säkra fordonet i förväg med lämpliga medel (t.ex. stoppkloss) mot att rulla iväg.

6.2 Nivåklossar



- ▷ Nivåklossar medföljer inte vid leverans. Tillbehörshandeln tillhandahåller olika modeller.

Nivåklossar gör det möjligt att utjämna höjdskillnaden så att fordonet står vågrätt på sluttningar och på ojämna uppställningsytor.

6.3 230 V-anslutning

Till fordonet kan man ansluta en extern 230 V-försörjning (se kapitel 9).

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att bo i fordonet.

7.1 Dörrar



- ▶ Kör endast med stängda dörrar.



- ▷ Låsning av dörrarna kan förhindra att de öppnas av sig själva, t. ex. vid en olycka.
- ▷ Låsta dörrar förhindrar dessutom att någon kan komma in i fordonet utifrån t. ex. om du måste stanna vid en ljussignal. I en nödsituation kan det emellertid vara ett problem om dörrarna är låsta.
- ▷ Lås alltid dörrarna när du lämnar fordonet.
- ▷ Dörrlås är en beståndsdel av basfordonet. Öppning och stängning av dörrarna beskrivs i instruktionsboken till basfordonet.

7.2 Insektsskydd på skjutdörr och baklucka (extrautrustning)



- ▷ Öppna insektsskyddet helt innan skjutdörren stängs.



- ▷ Insektsskyddet hålls fast på fordonet med hjälp av gummiförsedda magneter.



Bild 5 Insektsskydd, skjutdörr

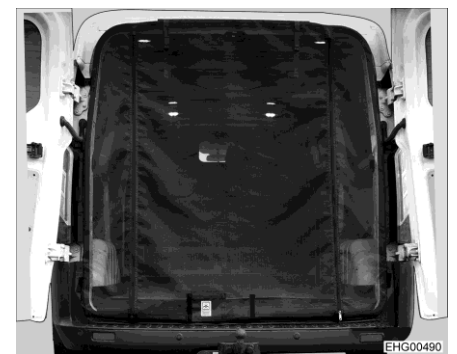


Bild 6 Insektsskydd, bak

Fäst insektsskydd:

- Öppna kardborrbandet och fäll upp insektsskyddet (Bild 5) eller rulla ut det (Bild 6).
- Stäng dragkedjan.

Öppna insektsskydd:

- Öppna dragkedjan.
- Vänd på insektsskyddet eller rulla upp det och spärra med kardborrbandet.

7.3 Vädra



- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilation i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation) monterade. Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.



- ▷ I vissa väderleksförhållanden kan kondens bildas på metallföremål trots att man vädra tillräckligt mycket (t. ex. skruvarna på chassigolvet).
- ▷ Karossöppningar (t. ex. kanterna på takluckan, påfyllningsöppningar, luckor osv.) kan vara köldbryggor.

Kondensvatten

Se till att du alltid har en optimal luftcirkulation eller ventilation genom att vädra så ofta som möjligt. Endast om man vädra tillräckligt mycket kan man förhindra att kondensvatten bildas om det är kyligt eller kallt ute. När värmeeffekten, luftspridningen och ventilationen anpassas till varandra fås ett behagligt rumsklimat under den kalla årstiden. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspridningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift. Om fordonet står stilla en längre tid bör man vädra regelbundet, bl a för att undvika för kraftig uppvärmning på sommaren.

7.4 Mörkläggningsgardin för förarhytt (extrautrustning)



- ▷ Öppna mörkläggningsgardinen för förarhytten före körningen.

Mörkläggningsgardinen placeras på framsidan med sugproppar och på förar- och passagerarsidan med magneter.

7.5 Bord



- ▶ Säkra bordet på bakluckan innan du startar.

Fordonet är utrustat med ett bord. Bordet måste vara fäst på bakluckan under färd. När fordonet är parkerat kan bordet hängas på en skena i köksområdet eller ställas upp fritt.

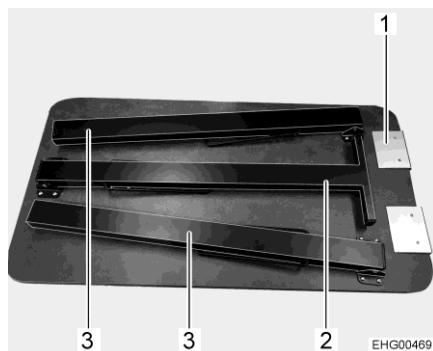


Bild 7 Bord (bordsben infällt)

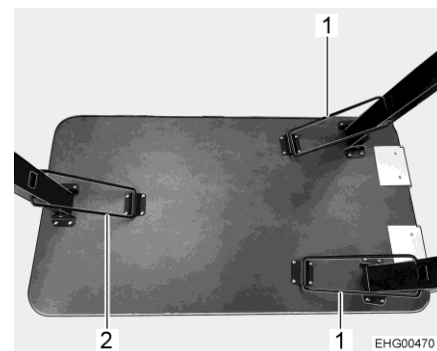


Bild 8 Bord (bordsben utfällt)

Haka fast bordet i skenan i köksområdet:

- Haka fast kortsidan (Bild 7,1) på bordet i skenan i köksområdet.
- Fäll ut det mittre bordsbenet (Bild 7,2).
- Spärra bordsbenet med bygel (Bild 8,2).

Fri placering av bordet:

- Fäll ut alla 3 bordsbenen (Bild 7,2 och Bild 7,3).
- Spärra alla tre bordsbenen med bygel (Bild 8,1 och Bild 8,2).

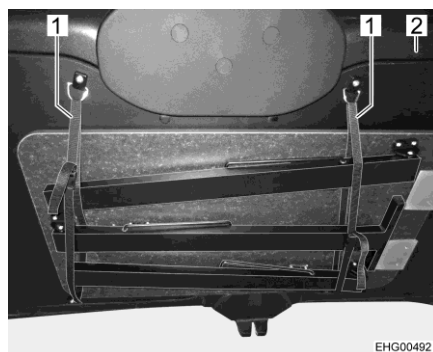


Bild 9 Bord (fäst på bakluckan)

Fäst bordet på bakluckan:

- När bordet är inhakat: Haka loss bordet.
- Lossa spärrarna på det utfällda bordsbenet (resp. på de utfällda bordsbenen). Fäll även in bygel.
- Fäll in bordsbenet (bordsbenen).
- Sätt fast bordet på baklucka (Bild 9,2) med två remmar (Bild 9,1).

7.6 LED-ljusskenor

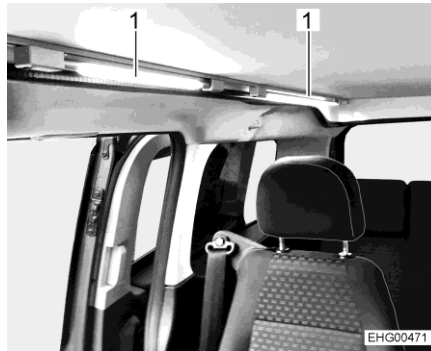


Bild 10 LED-ljusskenor

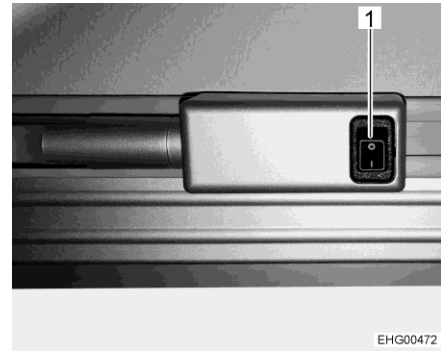


Bild 11 Omkopplare för LED-ljusskenor

LED-ljusskenorna (Bild 10,1) sitter på sidan av det uppfällbara taket. Omkopplaren (Bild 11,1) är inbyggd på den ena LED-ljusskenan.

7.7 Bärbar lampa (extrautrustning)



- Ta av de bärbara lamporna och placera dem på magnetplattan i skåpet under kylskåpet innan du startar.

Den bärbara lampan kan användas som bordslampa eller som ficklampa. Den bärbara lampan är utrustad med ett batteri som kan laddas med en USB-anslutning.



Bild 12 Bärbar lampa (ihopskjuten)



Bild 13 Bärbar lampa (utfälld)

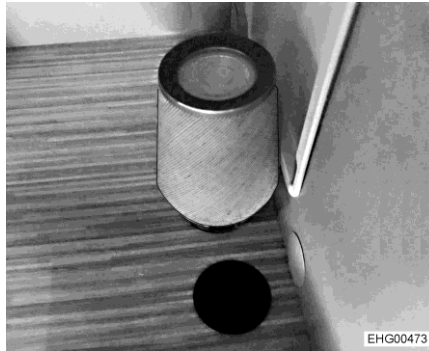


Bild 14 Bärbara lampor med magnetplattor

Användning som bordslampa

Den bärbara lampan är utfälld (Bild 13) och placeras på bordet eller valfri plats.

Användning som ficklampa

Den bärbara lampan är utfälld (Bild 13) och kan då användas som ficklampa.

Slå på/från: ■ Tryck på till/från-brytaren (Bild 12,1).

Dimra: ■ Håll till/från-brytaren (Bild 12,1) intryckt.



▷ Den senast inställda ljusstyrkan sparas.

Ladda: ■ Dra ihop lamporna (Bild 12) och ladda dem genom en USB-anslutning. Lysdioden (Bild 12,2) bredvid till/från-brytaren visar laddningsstatus. Röd lysdiod innebär att batteriet laddas. Grön lysdiod innebär att batteriet är laddat.

7.8 Bygga om dubbelsätet för sänggående (extrautrustning)



- ▶ När man kör får inga personer uppehålla sig på liggytorna som är ombyggda för sänggående.
- ▶ När ett dubbelsäte är ombyggt för sänggående: Den mittre dynan får belastas med maximalt 225 kg. De båda yttre dynorna får vardera belastas med maximalt 120 kg.
- ▶ Observera varningsetiketter som upplyser om klämningsrisk.
- ▶ Följ säkerhetsanvisningar och information i tillverkarens instruktionsbok.

Dubbelsätet i den andra eller tredje sitsraden kan byggas om till en sovplats.



Bild 15 Dubbelsäte

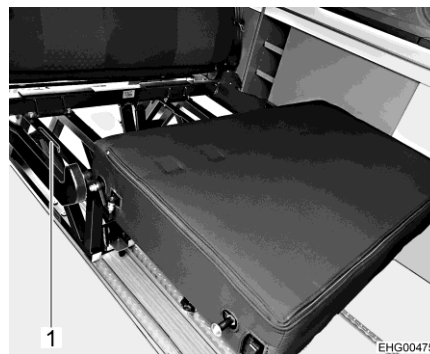


Bild 16 Sitsdel (infälld)

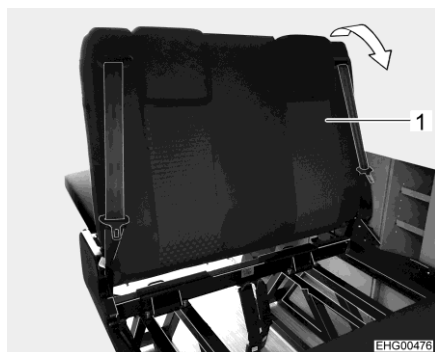


Bild 17 Ryggstöd

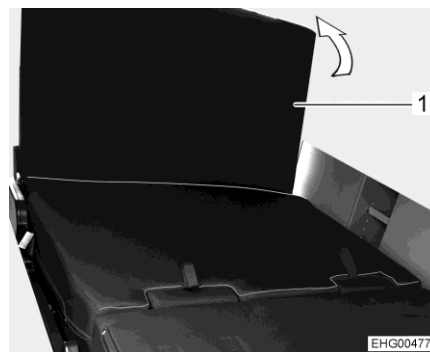


Bild 18 Ryggstöd (infällt) som extra dyna

Ombyggnad för sänggående:

- Sänk båda nackstöden (Bild 15,1). Tryck på spärren på vänster nackstödshylsa och skjut ner nackstödet.
- Lyft först upp sitsdelen (Bild 15,2) i det främre området och dra sedan bort det framåt.
- Fäll upp sitsdelen och vik det åt sidan (se Bild 16).
- Dra spärrehandtaget (Bild 16,1) på stolsidan uppåt.
- Fäll ryggstödet (Bild 17,1) helt framåt.
- Fäll extradynan (Bild 18,1) bakåt.

Utför proceduren i omvänd ordning för att göra om dubbelsätet till ett säte. Se till att inga säkerhetsbälten eller spännen har fastnat.

Kontrollera att säkerhetsbältena fungerar.



- ▷ Ytterligare information (t.ex. inställning av lutnings) finns i bruksanvisningen från tillverkaren.

7.9 Uppfällbart tak (extrautrustning)



- ▶ Åsknedslag innebär livsfara!
Vistas inte under det uppfällbara taket under åskväder. Personer som vistas under det uppfällbara taket kan få livshotande skador vid ett blixtnedslag.
- ▶ Stäng och lås det uppfällbara taket innan du startar.
- ▶ Stäng bara det uppfällbara taket när tältduken är torr. Om det uppfällbara taket måste stängas när tältduken är våt: Öppna det uppfällbara taket så snart som möjligt så att tältduken kan torka helt.
- ▶ Sängen i det uppfällbara taket får belastas med högst 200 kg.
- ▶ Använd endast sängen när skyddsnetet är upphängt.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i sängen till det uppfällbara taket utan tillsyn.
- ▶ Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från sängen.
- ▶ Barn skall använda särskilda barnsängar eller barnresesängar.



- ▷ Kontrollera före varje färd att det uppfällbara taget är ordentligt stängt, spärrat och låst så att det inte kan öppnas av sig självt.
Ett uppfällt eller ospärrat uppfällbart tak kan under färd fastna i träd, skyltar master, infarter till parkeringshus eller andra föremål, slitas loss och orsaka svåra skador på fordonet och på annans egendom.
- ▷ Stäng alltid dragkedjorna till ventilationsöppningarna innan det uppfällbara taket stängs.
- ▷ Öppna ett fönster eller en dörr innan det uppfällbara taket stängs. På så sätt bildas inget lufttryck. Tältduken kan skadas av mekaniken om lufttryck bildas vid stängningen.
- ▷ Dra aldrig ner sängytan tillsammans med det uppfällbara taket.
- ▷ Se till att tältduken inte kläms in mellan det uppfällbara taket och fordonstaket.
- ▷ När fordonet inte används under längre tid:
 - Vädra fordonets inre ordentligt var 3:e vecka. Då måste det uppfällbara taket vara öppet.
 - Fäll upp avfuktaren (Granulat). Följ tillverkarens instruktioner.När den inre luftfuktigheten höjs under en lång tid, kan det bildas mögelfläckar och mjöldagg.



- ▷ För extra ventilation kan man öppna ventilationsöppningarna med dragkedjorna i tältduken på det uppfällbara taket.

Det uppfällbara taket fälls upp på ena sidan.

När det uppfällbara taket är stängt, hålls det fast till vänster och höger av ett snabblås med extra säkerhetslås.

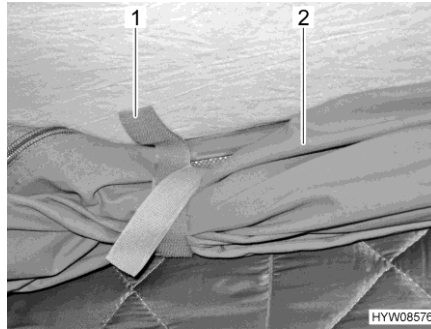


Bild 19 Hållare

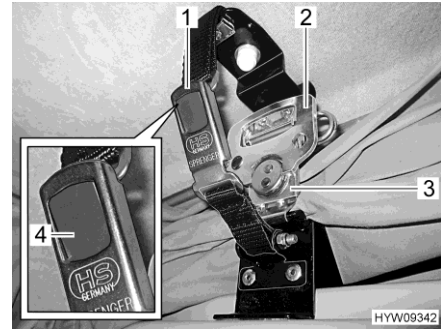


Bild 20 Lås (uppfällbart tak)

Öppna det uppfällbara taket:

- Lossa hållaren (Bild 19, 1) på den upprullade tältduken (Bild 19, 2).
- Öppna säkerhetslåsen (Bild 20,1) på båda sidorna. Tryck därefter på den grå tryckknappen (Bild 20, 4).
- Fäll ut vardera handtag (Bild 20,2) på snabblåset (Bild 20,3) och dra ett halvt varv moturs. Låset är på så sätt upplåst.
- Tryck lätt mot det uppfällbara taket. Det uppfällbara taket svänger uppåt av sig självt.

Skyddsnät

Skyddsnätet ska först monteras när personerna som ska sova där befinner sig i sängen.

Ventilation

När det uppfällbara taket är öppet, kan en tygrem öppnas för ventilation.

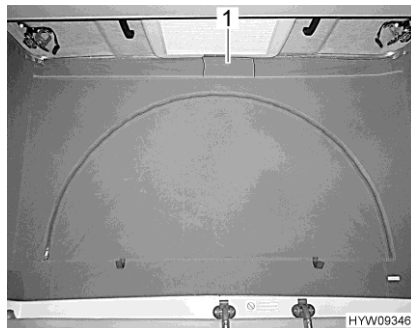


Bild 21 Ventilation (stängt)

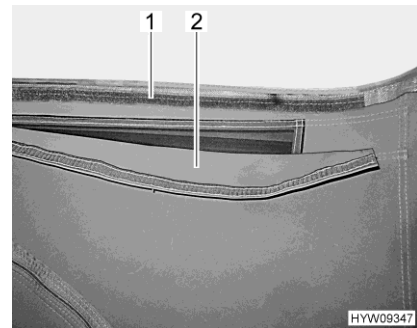


Bild 22 Ventilation (öppet)

Öppna ventilation:

- Lossa på tygremmens kardborrband (Bild 21,1) under det uppfällbara taket. Bakom tygremmen finns ett metalltrådsnät som insektskydd.

Stäng ventilation:

- Drag upp tygremmen (Bild 22,2) och tryck på kardborrbandet (Bild 22,1).

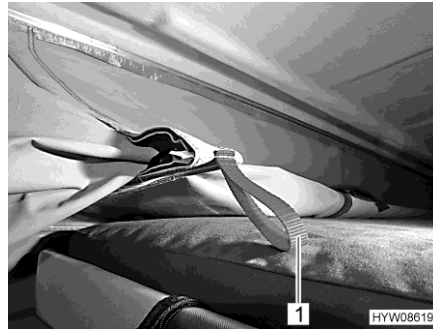


Bild 23 Indragningsanordning

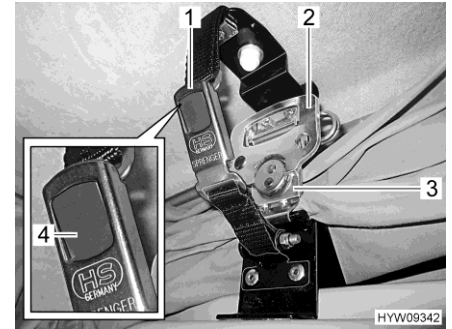


Bild 24 Lås

Stäng det uppfällbara taket:

- Dra det uppfällbara taket sakta nedåt med handtagen tills det uppfällbara taket blir stående av sig självt i detta läge. Se till att indragningsanordningarna på sidorna viks inåt.
- Om inte indragningsanordningarna viks inåt: Öppna det uppfällbara taket igen och stäng det långsammare.
- Dra tältduken inåt med hjälp av de röda remmarna (Bild 23,1) på indragningsanordningen.
- Dra det uppfällbara taket nedåt i båda handtagen, tills det uppfällbara taket ligger mot fordonstaket. Kontrollera att tältduken inte kläms fast.
- Dra snabblåset (Bild 24,3) nedåt på båda sidorna och haka fast dem i hållarplattan.
- Fäll ut och vrid handtaget (Bild 24,2) på snabblåset ett halvt varv medurs.
- Fäll ihop båda delarna på säkerhetslåset (Bild 24,1). Den grå tryckknappen (Bild 24, 4) hakar i.
- Rulla in tältduken (Bild 19,2) och säkra med hållarremmen (Bild 19,1).

7.10

Markisskena för soltak (extrautrustning)



- ▶ Kontrollera innan du startar att inte soltaket, säckmarkisen eller andra markiser har dragits in i markisskenan.

På passagerarsidan är fordonet utrustad med en markisskena (Bild 25,1) för ett soltak eller en säckmarkis.

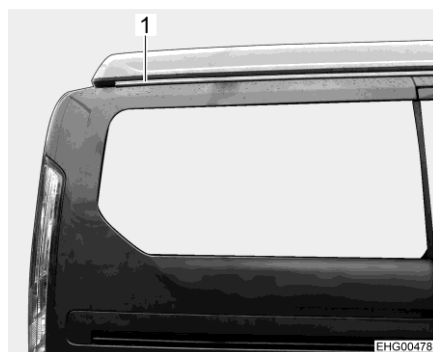


Bild 25 Markisskena för soltak eller säckmarkis



Bild 26 Markisskena (detaljerad vy)

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets gasanläggning.

Användning av fordonets gasdrivna apparater beskrivs i kapitel 10.

8.1 Allmänna anvisningar



- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparater som bedrivs med gas vara avstängda (värmesystem, spis). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastryckregulatorn, gasslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastryckregulatorn och gasslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de ineliggande anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de ineliggande anslutningsförbindelserna.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster.
- ▶ Använd inte gasspisen för att öka temperaturen inomhus.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.
- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.



- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till -42 °C, butangas däremot endast upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater (t. ex. gasgrill) som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

8.2 Gasflaskor



- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrostningsanläggning (antifrost) för gastryckregulatorer användas.



- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 5 kg-gasflaskor. (Storleken på glasflaskorna kan variera beroende på land.) Campingflaskor med inbyggd backventil (blå flaskor upp till max. 2,5 resp. 3 kg) får endast användas i kombination med en säkerhetsventil.
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.



- ▷ Fastskruvningarna på gasflaskan är i regel vänstergängade.
- ▷ Gastrycket för gas-installationer måste reduceras till 30 mbar.
- ▷ Ej justerbar gastryckregulator med säkerhetsventil skall anslutas direkt på flaskventilen.
- ▷ Tillbehörshandeln tillhandahåller lämpliga Euro-fyllset resp. Euro-flaskset för att fylla på och ansluta gasflaskorna i olika europeiska länder.
- ▷ Mer information får du hos din återförsäljare eller ditt serviceställe.

Gastryckregulatorn reducerar gasflaskans gastryck till gasapparaternas driftstryck.

Gastryckregulatorn är fast inbyggd i gasboxen. Gasflaskan ansluts via en gashögtrycksslang till gastryckregulator.

Gashögtrycksslangen och dess anslutningar är olika i olika länder. Motsvarande landsanpassade utföranden och adapter erbjuds av tillbehörshandeln.

8.3 Byta ut gasflaskor



- ▶ Öppna lådor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.
- ▶ Efter byte av gasflaskan skall kontrolleras att anslutningsställena är täta. Anslutningar skall sprayas in med läckagespray. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

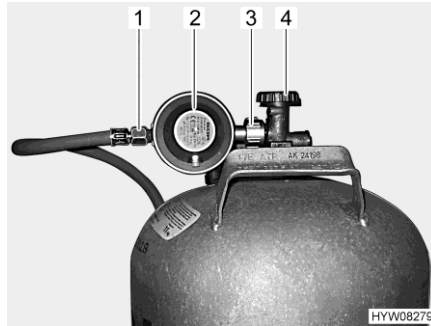


Bild 27 Anslutning gasflaska

- Öppna luckan till gasboxen.
- Stäng huvudavstängningsventilen (Bild 27,4) på gasflaskan. Beakta pilriktningen.
- Håll fast gastryckregulatorn (Bild 27,2) och öppna muttern (Bild 27,3) (vanligen vänstergänga).
- Tag bort gastryckregulatorn med gasslangen (Bild 27,1) från gasflaskan.
- Lossa fästremmarna och tag ut gasflaskan.
- Ställ den fulla gasflaskan i gasboxen.
- Fäst gasflaskan med fästremmarna.
- Sätt gastryckregulatorn (Bild 27,2) med gasslangen (Bild 27,1) mot gasflaskan och dra åt muttern (Bild 27,3) (vanligen vänstergänga). Dra **inte** åt för hårt.
- Stäng luckan till gasboxen.

8.4 Gasavstängningsventil

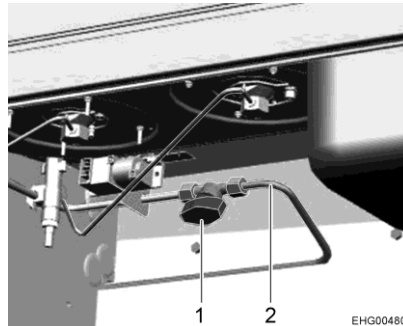


Bild 28 Gasavstängningsventil

I fordonet finns en gasavstängningsventil (Bild 28,1) för varje gasspis. Dessa gasavstängningsventiler befinner sig nedanför gasspisen.

Öppna: ■ Ställ gasavstängningsventilen parallellt mot gasledningen (Bild 28,2).

Stänga: ■ Ställ gasavstängningsventilen diagonalt mot gasledningen.

8.5 Gasbox



- ▶ Öppningen på gasboxen är försedd med en bred tätning. Se till att dörren till gasboxen är riktigt stängd: Dörren till gasboxen stängs med ett lätt tryck. Stäng båda låsen på dörren till gasboxen.



Bild 29 Gasbox

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets elektriska anläggning. Användning av bodelens eldrivna apparater beskrivs i kapitel 10.

9.1 Allmänna säkerhetsanvisningar



- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Alla elapparater (t. ex. mobiltelefon, kommunikationsradio, TV-apparat eller DVD-spelare) som har installerats i fordonet i efterhand, och används under resan måste ha bestämda egenskaper: Dessa är CE-märke, EMC-provning (elektromagnetisk kompatibilitet) och e-provning.
Endast på så sätt kan fordonets funktionssäkerhet garanteras under resan. Annars kan det hända att airbagen aktiveras eller fordonselektroniken störs.



- ▷ Koppla dock för säkerhets skull ifrån 230 V-anslutningen och drag in antennerna som skydd för elapparaterna vid åskväder.

9.2 Begrepp

Vilospänning

Vilospänningen är batteriets spänning i viloläge, dvs att ström ej tas ut och att batteriet ej laddas.



- ▷ För mätningen måste batteriet ha vilat ett tag. Vänta därför ca 2 timmar efter senaste laddningen eller senaste strömuttag från förbrukare innan vilospänningen mäts.

Viloström

Några elektriska förbrukare som t. ex. klocka och kontrollampor behöver ständigt elektrisk ström; det är apparater i standby-läge, som använder viloström. Denna viloström flyter även när apparaten är frånkopplad.

Djupurladdning

Djupurladdning av batteriet sker om batteriet laddas ur fullständigt genom tillkopplade förbrukare och viloströmmen sjunker under 12 V.



- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.

Kapacitet Som kapacitet betecknas den mängd elektricitet som ett batteri kan lagra. Batteriets kapacitet anges i amperetimmar (Ah). I regel används det s.k. K20-värdet.

K20-värdet anger hur mycket ström ett batteri kan ge ifrån sig under en period på 20 timmar utan att det skadas eller hur mycket ström det krävs för att ladda upp ett tomt batteri på 20 timmar.

Om ett batteri t. ex. kan ge 4 ampere i 20 timmar har det en kapacitet på $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$.

När det flyter mer ström, minskas batteriet urladdningstid proportionellt till det.

Yttre omständigheter som temperatur och ålder förändrar batteriets lagringskapacitet. Kapacitetsangivelserna gäller nya batterier som drivs i rumstemperatur.



- ▷ Beroende på batteritypen har kapacitetsangivelserna en omräkningsfaktor på 1,3 till 1,7 (den faktiska kapaciteten reduceras med detta värde).

9.3 12 V-nät

Bodelsbatteriet försörjer bodelen med 12 V likspänning. Bodelsbatteriet har endast en begränsad energireserv. Iaktta följande punkter för att undvika att batteriet laddas ur av 12 V-förbrukare:



- ▷ Kontrollera bodelsbatteriets laddningstillstånd på panelen. Ladda bodelsbatteriet vid behov, antingen med en 230 V-försörjningsledning (se avsnitt 9.3.2) eller via fordonets motor (se avsnitt 9.3.3).
- ▷ Koppla ur alla 12 V-förbrukare som inte används (t ex belysning).
- ▷ Kylboxen och dieselmotorvärmaren drivs alltid med 12 V. Koppla ifrån även dessa apparater när de inte används.

Så här kopplar du ifrån belysningen/vattenpumpen via panelen:

- Stäng av huvudbrytaren 12 V (Bild 31,1).

Koppla ifrån 12 V-förbrukare via el-blocket:

- Koppla ifrån batteri-brytaren Bild 30,12) på el-blocket.

Koppla ur kylboxen:

- Kylboxen har ingen separat strömbrytare. Koppla ifrån den enligt anvisningarna i avsnitt 10.4.

Koppla ifrån dieselmotorvärmaren:

- Koppla ifrån dieselmotorvärmaren med startknappen (Bild 38,3) på kontrollpanelen till dieselmotorvärmaren, se avsnitt 10.2.

9.3.1 Bodelsbatteri



- ▷ Klämma av och på samt byta bodelsbatteriet får endast göras av fackpersonal. Vid felaktig anslutning finns genom nötande kabel risk för kortslutning och bränder. För att komma till bodelsbatteriet, måste både stol och dess vridanordning demonteras. Dessa komponenter är säkerhetsrelevanta och måste monteras yrkesmässigt rätt och genom att innehålla bestämda vridmoment.
- ▷ Resan skall påbörjas endast med fulladdat bodelsbatteri. Därför skall bodelsbatteriet laddas minst 20 timmar innan resan påbörjas.
- ▷ Utnyttja varje möjlighet som finns för att ladda bodelsbatteriet medan du är på väg.
- ▷ Efter resan skall bodelsbatteriet laddas upp helt.
- ▷ Före tillfällig avställning skall batteriet laddas minst 20 timmar.
- ▷ För laddning av bodelsbatteriet skall laddningsmodulen i el-blocket användas. Vid extern laddning: Använd en reglerad laddare som är avsedd för den här batteritypen och bodelsbatteriets kapacitet.
- ▷ Vid långa stilleståndstider (4 veckor eller längre): Koppla bort bodelsbatteriet från 12 V-nätet eller ladda det regelbundet.
- ▷ Vid byte av bodelsbatteriet använd bara batteri av samma typ med samma specifikation som det ursprungliga monterade batteriet. Avvikande batteri endast efter godkännande från fordonstillverkaren.
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ När ett batteri är frånkopplat, aktivera inte tändningen. Risk för kortslutning!
- ▷ Beakta såväl batteritillverkarens underhållsanvisningar som bruksanvisningen.



- ▷ Batteriet kräver inget underhåll. Underhållsfri betyder:
 - Det är inte nödvändigt att kontrollera syrenivån.
 - Det är inte nödvändigt att smörja in batteripolerna.
 - Det är inte nödvändigt att fylla på destillerat vatten.
 - Även ett underhållsfri batteri måste laddas.Rekommendation: Genomför alla 6 till 8 veckor en fullständig laddningscykel. Beroende av batterikapaciteten och av laddaren tar laddningscykeln 24 till 48 timmar.

Monteringsställe Bodelsbatteriet är monterat under höger stol i förarutrymmet.

Urladdning Genom viloströmmen, som ständigt förbrukas av några elektriska förbrukare, urladdas bodelsbatterierna.



- ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Det kan leda till deformationer, värmeutveckling och brännskador.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

Även ett fullt laddat bodelsbatteri djupurladdas genom viloström (apparater i standby-läge).

Vid låga utetemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

Batteriets självurladdning beror även på temperaturen. Vid 20 till 25 °C uppgår självurladdningstakten till ca 3 % av kapaciteten/månad. Vid stigande temperatur ökar självurladdningstakten till: Vid 35 °C uppgår självurladdningstakten till ca 20 % av kapaciteten/månad.

Ett äldre batteri har ej längre full kapacitet.

Ju fler elektriska förbrukare som är anslutna desto snabbare förbrukas bodelsbatteriets energireserv.



- ▷ Förbrukare som kylskåp, laddare, laddningsregulator för solpanel, panel och liknande förbrukar ström från batteriet, även då huvudbrytaren 12-V är frånkopplad. Därför ska bodelsbatteriet kopplas från 12 V-nätet, när fordonet inte används under en längre tid.

9.3.2 Ladda batteri över 230 V-försörjningen

När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen laddas bodelsbatteriet och startbatteriet av laddningsmodulen i el-blocket. Startbatteriet laddas bara med en underhållsladdning. Laddningsströmmen anpassas automatiskt till batteriets laddningstillstånd. Överladdning kan inte ske.

Stäng av alla elförbrukare under laddningen så att laddningsmodulens fulla kapacitet utnyttjas.

9.3.3 Ladda batteri med fordonets motor

När fordonsmotorn är igång addas bodelsbatteriet och startbatteriet av fordonsgeneratoren. När fordonsmotorn är avstängd skiljs batterierna automatiskt av ett relä i el-blocket. Det förhindrar att startbatteriet laddas ur av elförbrukarna i bodelen. Därigenom upprätthålls fordonets startfunktion.

9.3.4 Ladda startbatteriet



- ▶ Batterisyran i batteriet är både giftig och frätande. Därför ska all kontakt med hud eller ögon absolut undvikas. Vid kontakt skall du genast spola med mycket vatten (hud, ögon, kläder, föremål) och söka upp en läkare vid behov.
- ▶ Om man laddar batteriet med hjälp av en extern laddare finns risk för explosion. När polklämmorna kläms fast kan det bildas gnistor. Ladda därför batteriet endast i rum med god ventilation och långt borta från öppen eld eller eventuell gnistbildning. När batterierna laddas kan det uppkomma gaser som tränger ut.
- ▶ Vid laddning av startbatteriet med hjälp av en extern laddare ska batteriet alltid tas ut ur fordonet.



- ▷ Anslut inte batterikabeln med fel poler (röd kabel -> pluspol, svart kabel -> minuspol).
- ▷ När ett batteri är frånkopplat, aktivera inte tändningen. Risk för kortslutning!
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ Kontrollera att den externa laddaren får användas till batteriet innan det laddas.
- ▷ Beakta basfordonets och laddarens instruktionsböcker.
- ▷ Vid överladdning skadas batteriet och går ej att reparera.

Laddning med extern laddare

När man laddar startbatteriet med hjälp av en extern laddare gör du följande:

- Stäng av bilmotorn.
- Stäng av alla elektriska förbrukare.
- Koppla från huvudbrytare 12 V på panelen. Kontrollampen slocknar.
- Koppla ifrån batteri-brytaren på el-blocket.
- Drag ut nätkontakten från el-blocket.
- Stäng av alla gasförbrukare och stäng alla gasavstängningsventiler samt gasflaskans huvudavstängningsventil.
- När man kopplar bort batteripolerna finns risk för kortslutning. Därför ska man först koppla bort minuspolen och sedan pluspolen på startbatteriet.
- Ta ut startbatteriet ur fordonet.
- Kontrollera om den externa laddaren är frånkopplad.
- Den externa laddaren ansluts till startbatteriet. Observera polerna: Anslut först polklämman "+" till batteriets pluspol och anslut därefter polklämman "-" till batteriets minuspol.
- Tillkoppla den externa laddaren.

- Informationer om batteriets laddningstid hittar du i bruksanvisningen för respektive laddare.
- Information om batteriestyrkan finns på batteriet.
- Den externa laddaren frånkopplas i omvänd ordningsföljd.

9.4 El-block (EBL 119)



- ▷ Ventilationspringor får ej övertäckas. Risk för överhettning!



- ▷ Beroende på modell är inte alltid alla platserna i säkringshållaren be- lagda.
- ▷ Till skillnad från standardsäkringsschemat är följande säkringsvärden in- ställda:
"Grundbelysning/fotsteg": 20 A
"Reserv 3": 10 A (säkring USB-uttag)
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från till- verkaren.

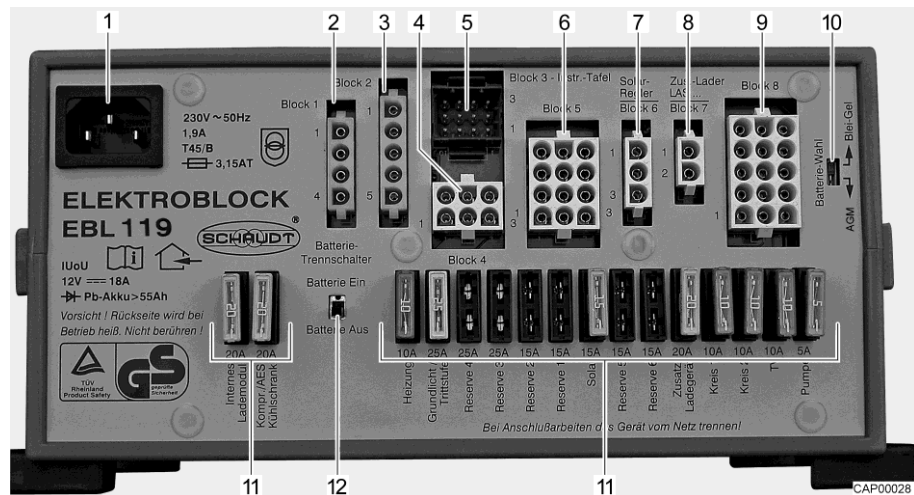


Bild 30 El-block (EBL 119)

- 1 Nätanslutningskontakt 230 V~
- 2 Utgång: Block 1 – kylskåp
- 3 Ingång: Block 2 – styrkablar
- 4 Utgång: Block 4 – värme, säkerhets-/avtappningsventil, grundbelysning (belysning i ingångsområdet), fotsteg
- 5 Utgång: Block 3 – panel
- 6 Utgång: Block 5 – solcell (om befintlig), reserv 2, reserv 3, reserv 4
- 7 Utgång: Block 6 – laddningsregulator för solpanel (om sådan finns)
- 8 Utgång: Block 7 – extra laddare
- 9 Utgång: Block 8 – förbrukarkrets 1, förbrukarkrets 2, 12 V-uttag, vattenpump, reserv 1, reserv 5, reserv 6
- 10 Omkopplare batterival (bly-gel/AGM)
- 11 Säkringar
- 12 Batteri-brytare ("Batterie Ein/Aus" (batteri till/från))

- Funktioner** El-blocket har följande funktioner:
- El-blocket laddar bodelsbatteriet. Startbatteriet erhåller endast en underhållsladdning genom el-blocket.
 - El-blocket övervakar bodelsbatteriets spänning.
 - El-blocket fördelar strömmen till 12 V-strömkretsarna och säkrar dessa. Till uttagen kan apparater med maximalt 10 A anslutas.
 - El-blocket innehåller anslutningar för en laddningsregulator för solpanel, en extra laddare samt ytterligare styr- och övervakningsfunktioner.
 - El-blocket skiljer startbatteriet elektriskt från bodelsbatteriet då fordons motor är avstängd. Så kan bodelens 12 V-förbrukare inte ladda ur startbatteriet.
 - Batteri-brytaren i el-blocket skiljer alla förbrukare från bodelsbatteriet.

El-blocket arbetar endast tillsammans med en panel.

När el-blocket är hårt belastat reducerar den inbyggda laddaren laddningsströmmen. På så sätt skyddas laddaren mot överhettning. El-blocket belastas t. ex. hårt när ett tomt bodelsbatteri laddas och dessutom elektriska förbrukare är påslagna och omgivningstemperaturen är hög.

Monteringsställe El-blocket är monterat under vänster stol i förarutrymmet.

9.4.1 Batteri-brytare



- ▷ När batteri-brytaren har kopplats till igen: Ta grundbelysning (belysning i ingångsområdet), fotsteg, värme och reserv 4 i drift igen (beroende på modell). Koppla kort till huvudbrytaren 12 V. Detta gäller även om bodelsbatteriet har kopplats bort och anslutits igen.

Batteri-brytaren kopplar ur alla 12 V-förbrukare för bodelen. Därigenom förhindras långsam urladdning av bodelsbatteriet om fordonet inte används under längre tid (t. ex. tillfällig avställning).

Batterierna kan fortsätta laddas från el-blocket även om batteri-brytaren är fränkopplad.

- Till- och fränkoppling:**
- Skjut upp batteri-brytaren: Batteri till ("Batterie Ein").
 - Skjut ner batteri-brytaren: Batteri från ("Batterie Aus").

9.4.2 Batteriväljare



- ▶ Om batteriväljaren är felaktigt inställd kan det bildas knallgas. Explosionsrisk!



- ▷ Om batteriväljaren är felinställd kan batteriet för bodelen skadas.
▷ Ändra ej den från fabriken inställda batteriväljaren.

9.4.3 Batteriövervakning



- ▷ Ett urladdat batteri för bodelen skall laddas upp fullständigt igen så snart som möjligt.

Batteriövervakningen i el-blocket övervakar spänningen i batteriet för bodelen.

Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare.

- Åtgärder:
- Samtliga elektriska förbrukare som inte är absolut nödvändiga, skall stängas av med tillhörande strömbrytare.
 - Om nödvändigt koppla åter på 12 V-försörjningen för kort drift med huvudbrytaren 12 V. Detta är emellertid endast möjligt om batterispänningen ligger över 11 V. Om spänningen ligger under detta värde kan 12 V-försörjningen först upprättas efter att bodelens batteri har laddats.

9.4.4 Batteriladdning

När fordonsmotorn är igång kopplas bodelsbatteriet och startbatteriet samman via ett relä i el-blocket och laddas av fordonsgeneratoren. När fordonsmotorn är avstängd skiljs batterierna automatiskt igen av el-blocket. Det förhindrar att startbatteriet laddas ur av elförbrukarna i bodelen. Därigenom upprätthålls fordonets startfunktion. Bodelsbatteriets polspänning kan avläsas på panelen.

När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen via CEE-uttaget laddas bodelsbatteriet och startbatteriet av laddningsmodulen i el-blocket. Startbatteriet laddas bara med en underhållsladdning. Laddningsströmmen anpassas automatiskt till batteriets laddningstillstånd. Överladdning kan inte ske.

Stäng av alla elförbrukare under laddningen så att laddningsmodulens fulla kapacitet utnyttjas.

9.5 Panel (LT 100)

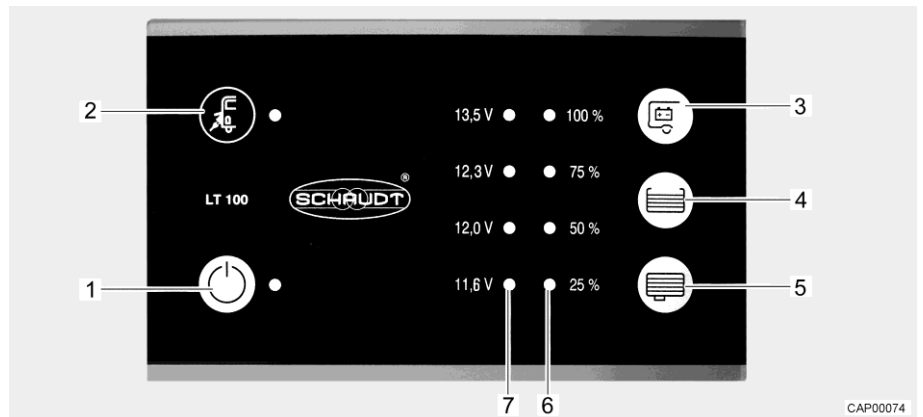


Bild 31 Panel (LT 100)

- 1 Huvudbrytare 12 V och grön lysdiod
- 2 Symbol nätanslutning och gul lysdiod
- 3 Knapp för fråga efter spänningen för bodelsbatteriet
- 4 Knapp för fråga om fyllnivå i färskvattentank
- 5 Knapp för fråga om fyllnivå i avloppstank
- 6 Lysdiodskala för tanknivå
- 7 Lysdiodskala för batterispänning

Avseende brytare och knappar på panelen handlar det om sensor-knappfält. Kopplingsfunktionen aktiveras genom beröring.

Nätanslutning Den gula lysdioden lyser vid symbolen nätanslutning "⚡" (Bild 31,2) när fordonet är anslutet till en extern nätanslutning. Lysdioden lyser då också med avstängd panel.

9.5.1 Huvudbrytare 12 V

Med huvudbrytaren 12 V (Bild 31,1) kopplas panelen och bodelens 12 V-försörjning till eller från.

Undantag: Beroende på modell förblir grundbelysning (belysning i ingångsområdet) och fotsteg funktionsklara.

Slå på: ■ Tryck på knappen "⏻" (Bild 31,1): 12 V-försörjningen för bodelen är påslagen. Lysdioden lyser grönt.

Slå från: ■ Tryck på knappen "⏻" (Bild 31,1) på nytt: 12 V-försörjningen för bodelen är avstängd. Lampan släcks.




- ▷ Slå ifrån 12 V-försörjningen på panelen när fordonet lämnas. Därigenom förhindras en onödig urladdning av bodelsbatteriet.
- ▷ Förbrukare som styrdon (t. ex. laddningsregulator för solpanel, avfrostning och panel) eller fast installerade apparater (t. ex. fotsteg) tar fortfarande sin ström från batterikapaciteten, även om 12 V-försörjningen på panelen är fränkopplad. Därför ska bodelsbatteriet kopplas bort från 12 V-nätet, när fordonet inte används under en längre tid. Detta görs med brytaren på el-blocket.

9.5.2 Lysdiodskala för batterispänning

Lysdiodskalan (Bild 31,7) visar batterispänningen för bodelsbatteriet enligt följande:

- Alla lysdioder lyser: Batteriet är fulladdat.
- Gul och röd lysdiod tänds: Batteriet är djupt urladdat.
- Endast röd lysdiod lyser: Batteriet är urladdat.
- Röd lysdiod blinkar: Batteriet är djupt urladdat.

Visning av
batterispänningen:

- Tryck ner knapp " " (Bild 31,3): Bodelsbatteriets spänning visas.

Följande tabeller är ett hjälpmedel för att tolka spänningen för bodelsbatteriet, som visas på panelen, på rätt sätt.

Batterispänning (värden under pågående drift)	Drift under körning (fordonet kör, ingen nätanslutning)	Batteridrift (fordonet står, in- gen nätanslutning)	Nät drift (fordonet står, nät- anslutning)
Under 11,6 V (röd lysdiod blinkar)	Batteriet är djupurladdat, ingen laddning genom generatorn	Batteriet är djupt urladdat	Batteriet är djupurladdat, ingen laddning genom strömförsörjningen
12 V eller mindre Djupurladdning föreligger (batterilarm) (röd lysdiod lyser)	12 V-nät överbelastat	Om förbrukarna är avstängda: Batteri tomt	12 V-nät överbelastat
	Batteriet laddas inte av generatorn	Om förbrukarna är påslagna: Batteriet överbelastat	Batteriet laddas inte genom el-blocket, el-blocket defekt
12,3 V till 13,5 V (röd, gul, och en grön lysdiod lyser)	12 V-nät överbelastat ¹⁾	Normalt område	12 V-nät överbelastat ¹⁾
	Batteriet laddas inte av generatorn ¹⁾		Batteriet laddas inte genom el-blocket, el-blocket defekt ¹⁾
13,5 V (alla lysdioder lyser)	Batteriet laddas	Förekommer endast kortvarigt efter laddning	Batteriet laddas

¹⁾ Om spänningen inte stiger över detta områden under flera timmar.

Vilospänning Mätningen av vilospänningen är en enkel metod för att kontrollera batteriets tillstånd. Under vilospänningen avläser du batteriets spänning i vilotillstånd när ström varken tillförs eller används.

Följande tabell hjälper att tolka den visade vilospänningen korrekt. Det angivna värdet är riktvärde för gel-batterier.

Visare LT 100	Värde vilospänning	Batteriets laddningstillstånd
Röd lysdiod blinkar	11,6 V eller mindre	Batteriet är djupt urladdat
Röda och gula lysdioder lyser	11,6 V till 12,0 V	Batteriet är urladdat till djupurladdat
Röda och gula lysdioder lyser	12 V till 12,3 V	Batteriet är tomt eller laddat till ungefär 50 %
Röda, gula och nedre gröna lysdioder lyser	12,3 V till 13,5 V	Batteriet är laddat ungefär 50 % till fullt
Alla lysdioder lyser	Över 13,5 V	(Uppkommer endast under laddningen)



▷ Vid längre djupurladdning skadas batteriet och går inte reparera.

Åtgärder: ■ Vid batterilarm, stäng av förbrukare och ladda bodelsbatteri, antingen genom att köra eller ansluta till en 230 V-försörjningsledning.

9.5.3 Lysdiodskala för tanknivå

Lysdiodskalan (Bild 31,6) visar fyllnivån i färskvattentanken eller avloppstanken.

Visa nivå: Tryck ner knapp "☰" (Bild 31,4): Färskvattentankens fyllnadsnivå visas med hjälp av lysdiod.

Tryck ner knapp "☷" (Bild 31,5): Avloppstankens fyllnadsnivå visas med hjälp av lysdiod.

Nivåindikering

LED-indikator	Tankens fyllnadsnivå
Alla lysdioder lyser	Tanken full
3 lysdioder lyser	Tank ungefär 3/4 full
2 lysdioder lyser	Tank ungefär 1/2 full
Lysdiod 1 tänds	Tank ungefär 1/4 full
Nedre lysdiod blinkar	Tank tom



▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

9.6 230 V-nät



- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Fordonets elektriska anläggning måste kontrolleras minst vart tredje år av utbildade elektriker. Om fordonet används ofta rekommenderas en årlig kontroll.

230 V-nätet försörjer:

- eluttaget med skyddskontakt för apparater med maximalt 10 A
- el-blocket

De elektriska förbrukarna som är anslutna till bodelens 12 V-nät förses med spänning från bodelsbatteriet.

Fordonet ska anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Laddningsmodulen i el-blocket laddar då automatiskt bodelsbatteriet. Dessutom laddas startbatteriet med en underhållsladdning.

9.6.1 230 V-anslutning (CEE-uttag)



- ▷ Överspänningar kan skada de anslutna apparaterna. Orsaker till överspänningar kan vara blixtnedslag, oreglerade spänningskällor (t. ex. bensingeneratorer) eller strömanslutningar på färjor.

Krav på 230 V-anslutningen

- Anslutningskabeln, stickförbindelsen vid försörjningsstället och stickförbindelsen på fordonet måste uppfylla IEC 60309. Den beteckning som är vanlig i handeln för stickförbindelsen är "CEE blå".
- Använd gummislangsledning H07RN-F med minst 2,5 mm² ledningsdiameter och maximalt 25 m längd.
- Skyddskontakt-stickförbindelse (schuko) är inte tillåten. Likaså är det inte tillåtet att mellankoppla CEE/Schuko-adaptorn.

9.6.2 Anslut 230 V-försörjningen



- ▶ Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med en jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA).
- ▶ Kabeln måste vara helt borttagen från kabeltrumman, för att förhindra överhettning.
- ▶ I tveksamma fall eller när 230 V-försörjningen inte finns till förfogande eller är felaktig, ta kontakt med den som driver försörjningsanordningen.



- ▷ 230 V-anslutningen är i fordonet utrustat med en jordfelsbrytare (FI-brytare).
- ▷ För anslutningar på campingplatser (campingfördelare) måste jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA) användas.

Fordonet kan anslutas till en extern 230 V-försörjning. Vid anslutning ska endast 230 V-anslutningen på fordonet (CEE-uttag) användas.

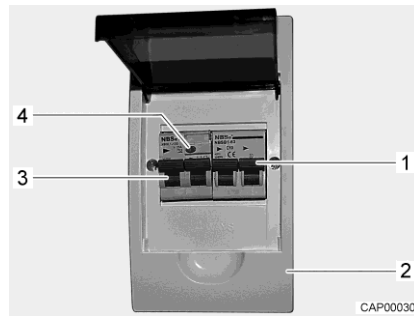


Bild 32 Ledningskyddsbrytare och FI-brytare (230 V-säkringslåda)



Bild 33 230 V-anlutning på fordonet (CEE-uttag)

- Ansluta fordon:**
- Kontrollera om strömförsörjningsanordningen är lämplig vad gäller anslutning, spänning, frekvens och ström.
 - Kontrollera om kablarna och anslutningarna är lämpliga.
 - Kontrollera stickförbindelsen och kabeln efter synliga skador.
 - Koppla från ledningskyddsbrytare (Bild 32,1) i säkringslådan (Bild 32,2).
 - Öppna höljet på 230 V-anlutningen i fordonet (Bild 33) och stick in stickkopplingen. Kontrollera så att låsklacken i den fjäderspända klapplocket är ikopplad.
 - Sätt i kontakten för anslutningskabeln i uttaget på campingfördelaren. Se till att låsklacken i det fjäderspända klapplocket är ihopkopplat här också.
 - Slå på ledningskyddsbrytaren i säkringslådan.

- Kontrollera jordfelsbrytare:**
- När fordonen är anslutet till 230 V-försörjningen, tryck på kontrollknappen (Bild 32,4) på jordfelsbrytaren (FI-brytare) (Bild 32,3) i säkringslådan (Bild 32,2). Jordfelsbrytaren måste lösa ut.
 - Slå på jordfelsbrytaren (Bild 32,3) igen.

- Dela förbindelse:**
- Koppla från ledningskyddsbrytaren (Bild 32,1) i säkringslådan (Bild 32,2).
 - Lossa på låsklacken på campingfördelaren och dra ur anslutningskabelns kontakt ur uttaget.
 - Lossa låsklacken vid fordonet, dra stickkopplingen och stäng höljet på 230 V-anlutningen.

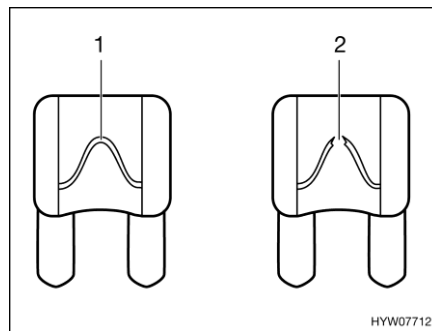
9.7 Säkringar



- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut när strömförsörjningen är frånslagen.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut mot nya säkringar med samma säkringsvärde.

9.7.1 12 V-säkringar

De förbrukare som är anslutna till 12 V-försörjningen i bodelen är skyddade via separata säkringar. Säkringar är åtkomliga på olika monteringsställen i fordonet.



- 1 Oskadat säkringselement
- 2 Avbrutet säkringselement

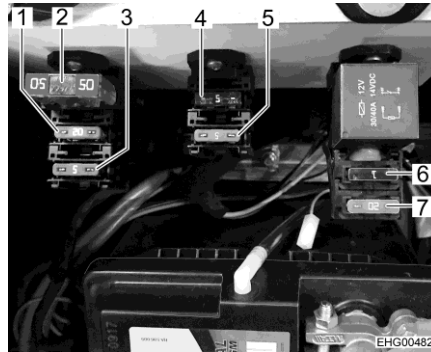
Bild 34 12 V-säkring

En intakt 12 V-säkring känner man igen genom det oskadade säkringselementet (Bild 34,1). Om säkringselementet är avbrutet (Bild 34,2) ska säkningen bytas ut.

För att byta säkringar skall funktion, värde och färg för de enskilda säkringarna avläsas ur efterföljande uppgifter. Om du behöver byta en säkring ska endast flatsäkringar med följande värden användas.

Säkringar för bodelsbatteriet och ytterligare enheter

Säkringarna är monterade under passagerarsätet bredvid bodelsbatteriet.

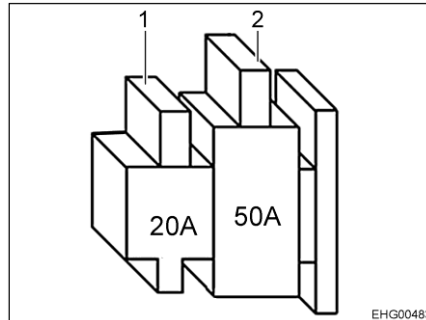


- 1 Flatsäkring 20 A (kylbox)
- 2 Jumbo-flatsäkring 50 A (bodelsbatteri)
- 3 Flatsäkring 2 A (sensor bodelsbatteri)
- 4 Flatsäkring 5 A (kopplingsrelä D+)
- 5 Flatsäkring 2 A (signal D+)
- 6 Flatsäkring 1 A (manöverpanel, Webasto-värmare)
- 7 Flatsäkring 20 A (pump och brännare, Webasto-värmare)

Bild 35 Säkringar för bodelsbatteriet och ytterligare enheter

Säkringar för startbatteri och laddningsförstärkare

Säkringarna för startbatteriet och laddningsförstärkaren är placerade i underskåpet i köket bakom ett lock.



- 1 Flatsäkring 20 A (laddningsförstärkare)
- 2 Jumbo-flatsäkring 50 A (startbatteri)

Bild 36 Säkringar för startbatteri och laddningsförstärkare

Säkringar på EBL

På EBL (i skåpet under kylboxen) finns tre säkringar:

- Krets 1, säkring 10 A (ljuskontaktskena)
- Krets 2, säkring 10 A (tändning kokare)
- Flatsäkring 5 A (pump, vattenförsörjning)

9.7.2 230 V-säkring



- ▷ Kontrollera alltid jordfelsbrytaren när anslutningar görs till 230 V-försörjningen, kontrollera den minst en gång var 6:e månad.

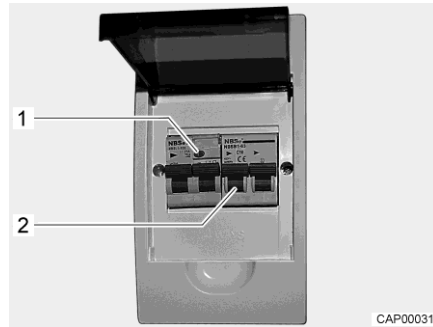


Bild 37 230 V-säkringslåda med ledningsskyddsbrytare och FI-brytare

En jordfelsbrytare (FI-brytare) i säkringslådan skyddar hela fordonet mot läckström (0,03 A). Den efterkopplade ledningsskyddsbrytaren (10 A) (Bild 37,2) säkrar 230 V-nätet.

Kontrollera jordfelsbrytare:

- När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen: Tryck på kontrollknappen (Bild 37,1). Jordfelsbrytaren måste lösa ut.

Monteringsställe

Säkringslådan är monterad bakom luckan under kylboxen.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns anvisningar och information om fordonets fast installerade apparater.

Hänvisningarna refererar endast till användningen av fast installerade apparater.

Vidare information om fast installerade apparater får du i den instruktionsboken för fast installerade apparater som bifogas separat med fordonet.

10.1 Allmänt



- ▶ Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad.



- ▶ För ytterligare information se den separata instruktionsboken för respektive apparat.

10.2 Motorvärmare (Webasto) (extrautrustning)



- ▶ Använd inte värmesystemet i slutna utrymmen. Kvävningsrisk!
- ▶ Använd inte värmesystemet på bensinmackar. Explosionsrisk!
- ▶ För ytterligare säkerhetsanvisningar, se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

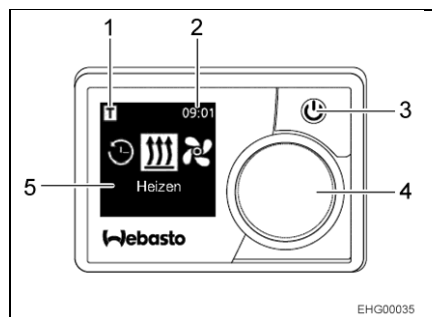


- ▶ Dieselmotorvärmaren försörjs med spänning direkt från bodelsbatteriet. Bodelsbatteriet kan laddas ur om fordonet körs på tomgång.

Dieselmotorvärmaren innehåller följande funktioner:

- Uppvärmning
- Vädning (endast cirkulation, ingen friskluft)

Dieselmotorvärmare styrs över en manöverpanel. Manöverpanelen är placerad till vänster i köksområdet.



- 1 Symbol förvalstid aktiverad
- 2 Tid
- 3 Startknapp med statusvisning
- 4 Styrknapp
- 5 Menyindikering

Bild 38 Manöverpanel

Inkoppling av dieselmotorvärmare:

- Tryck på startknappen (Bild 38,3).
- Ställ in önskad funktion genom att vrida och trycka på styrknappen (Bild 38,4).



- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

10.3 Gasspis



- ▶ Lämna inte gasspisen utan tillsyn när den är i drift. Stäng av gasspisen även när du lämnar den för en kort stund (t. ex. vid toalettbesök).
- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Använd inte gasspisen för att öka temperaturen inomhus.
- ▶ Häng inte upp några gardiner, förhängen eller kökshanddukar direkt vid spisen. Brandfara!
- ▶ Använd grytlappar eller grytvantar vid hantering med varma kastruller, stekpannor el. dyl. Risk för skador!
- ▶ När man använder gasspisen, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. kökshanddukar, servetter, i närheten av gasspisen. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.
- ▶ Gasspisens locket stängs med hjälp av fjäderspänning. Risk att skada sig när locket stängs!



- ▷ Gasspisens lock av glas kan ej användas som kokplatta.
- ▷ Gasspisens lock får aldrig stängas när spisen är i bruk.
- ▷ Gasspisens lock får ej belastas tungt när det är stängt.
- ▷ Ställ inga heta kastruller på locket till gasspisen eller diskhon.
- ▷ Låt gasspisens lock vara öppet tills brännaren inte avger någon värme längre. Glasplattan kan annars spricka.



- ▷ Använd endast kastruller och stekpannor vars diameter passar till gasspisen.
- ▷ När flammen slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Fordonets kök har en gasspis med 2 lågor.

Reglagen för gasspisen finns precis intill gasspisen.



Bild 39 Gasspis

- Slå på:**
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
 - Öppna gasspisens lock.
 - Vrid vridregulatorn (Bild 39,1) till önskad låga till tändningsläge (stor låga).
 - Tryck in vridregulatorn och håll den intryckt.
 - Tryck på tryckknappen (Bild 39,2). På brännaren skapas en gnista. Tryck på tryckknappen flera gånger om det behövs.
 - När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
 - Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
 - Upprepa proceduren om lågan inte tänds.
- Slå från:**
- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flammen slocknar.
 - Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

10.4 Kylbox (specialutrustning)



- ▷ Kylboxen försörjs med spänning direkt från bodelsbatteriet. Bodelsbatteriet kan laddas ur om fordonet körs på tomgång.



Bild 40 Termostat kylbox

Fordonet är utrustat med en kylbox. Kylboxen är inbyggd i ett köksskåp. Kylboxen drivs med ström från bodelsbatteriet med en spänning på 12 V. Kylboxen kan användas både som kylfack eller frysack. Kyltemperaturen ställs in genom termostaten (Bild 40,1).

Monteringsställe för säkring

Flatsäkningen 20 A (Bild 35,1) sitter bredvid bodelsbatteriet under passagerarstolen (se även avsnitt 9.7.1).

Vidta följande åtgärder för att undvika att bodelsbatteriet laddas ur:

- Dra ur flatsäkningen 20 A (Bild 35,1).
eller
- Vrid på temperaturreglaget (Bild 40,1) fram till anslaget på plussidan.

Slå på kylboxen:

- Ställ temperaturreglaget (Bild 40,1) på önskad kyltemperatur.
Det går bara att slå på kylboxen om flatsäkningen 20 A (Bild 35,1) sitter i.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets sanitetssystem.

11.1 Vattenförsörjning, allmänt



- ▶ Fyll endast på vattentanken från försörjningsledning som har dricks-vattens kvalitet.
- ▶ Vid påfyllning får endast slangar eller behållare användas som är godkända för dricksvatten.
- ▶ Påfyllningsslang eller behållare ska före användning spolas noga med dricksvatten (två till tre gånger tankens volym).
- ▶ Töm påfyllningsslang eller behållare fullständigt efter användning och stäng öppningar till påfyllningsslang eller behållare.
- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 12).



- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att vattenpumpen är avstängd. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.
- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

Fordonet är utrustat med inbyggd vattentank. En elektrisk vattenpump pumpar vattnet till olika ställen där man kan ta vatten. Vattenpumpen startar automatiskt och pumpar vatten när en vattenkran öppnas.

Det smutsiga vattnet samlas i avloppstanken. På panelen kan avläsas hur full vattentanken eller avloppstanken är.



- ▷ Innan man öppnar någon vattenkran måste 12 V-försörjningen på panelen tillkopplas. Vattenpumpen arbetar inte annars.

Monteringsställe för vattenpumpen

Den dränkbara pumpen finns i vattentanken.

11.2 Vattentank

Vattentanken rymmer ca 50 l.

Monteringsställe

Vattentanken är inbyggd till vänster i det bakre området och åtkomlig via en lucka.



Bild 41 Vattentank

11.2.1 Påfyllningsöppning för dricksvatten, med lock



Bild 42 Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten

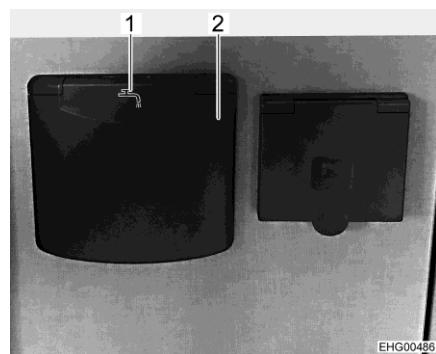


Bild 43 Lucka för påfyllningsöppningen för dricksvatten

Påfyllningsöppningen för dricksvatten (Bild 42) är installerad inne i fordonet i det vänstra bakre området bakom en lucka (Bild 43,2).

Luckan för påfyllningsöppningen för dricksvatten är märkt med symbolen "☞" (Bild 43,1).

11.2.2 Tappa av vatten

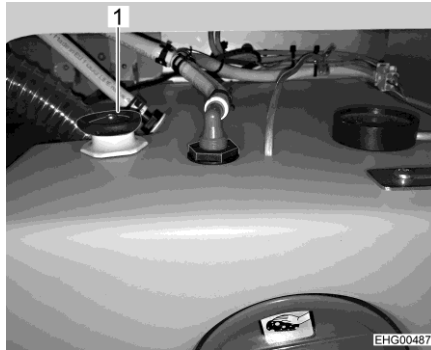


Bild 44 Vattentank med ratt

- Vrid ratten (Bild 44,1) på vattentanken moturs mot motståndet till stoppläget för att öppna utloppsöppningen helt.

11.3 Avloppstank



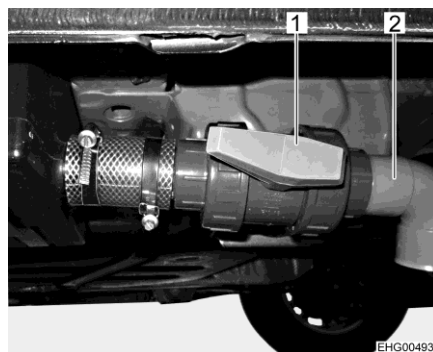
- ▷ Avloppstanken ska tömmas och avtappningskranen ska stå öppen om det finns risk för frost.
- ▷ Kokande vatten får aldrig hällas direkt i fatutloppet. Kokande vatten kan leda till deformationer och otäthet i avloppsvattensystemet.



- ▷ Avloppstanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

Avloppsvattnet från köket leds in i avloppstanken genom plaströr.
Avloppstanken sitter på undersidan av fordonet.

Volym Avloppstanken rymmer 35 l.



- 1 Manöverhandtag avtappningskran
- 2 Avtappningsrör

Bild 45 Avtappningskran för avloppstank

- Tömning:
- Öppna avtappningskranen. Vrid det blå manöverhandtaget (Bild 45,1) så att det står vågrätt (ett kvarts varv medurs). Avloppsvattnet rinner ut.
 - Vänta tills avloppstanken har tömts helt.
 - Stäng avtappningskranen. Vrid det blå manöverhandtaget vertikalt (ett kvarts varv moturs).

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets skötsel.

I slutet av detta kapitel hittar du kontrollistor med åtgärder som måste utföras om fordonet inte används under en längre tid.

12.1 Utvändig skötsel

12.1.1 Allmänt

Den normala utvändiga skötseln består av regelbunden tvätt. Hur ofta fordonet behöver tvättas beror på hur det används och under vilka omständigheter. I områden med kraftigt förorenad luft eller vid körning på saltade vägar måste fordonet tvättas oftare. Om fordonet utsätts för salthaltig och fuktig luft (kustområden, varmt och fuktigt klimat) skall fordonet också tvättas oftare.

Parkera helst inte under träd. De kådaliknande utsöndringarna som droppar ned från vissa träd gör att lacken mattas och kan påskynda eventuell korrosionsprocess.

Fågelspillning skall tvättas bort ordentligt med en gång eftersom syran i spillningen har en frätande effekt.

12.1.2 Tvätta med högtryckstvätt



- ▷ Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan skadas.
- ▷ Spruta inte direkt på utvändiga applikationer (dekorfilm) med högtryckstvätt. De utvändiga applikationerna kan lossna.

Innan man tvättar fordonet med en högtryckstvätt är det viktigt att man läser igenom bruksanvisningen till högtryckstvätten.

När man tvättar fordonet med ett runt munstycke ska avståndet mellan fordonet och munstycket vara minst ca 700 mm.

Tänk på att vattenstrålen har ett högt tryck när den kommer ut ur munstycket. Om man inte följer alla anvisningar och använder högtryckstvätten på felaktigt sätt kan detta leda till skador på fordonet. Vattentemperaturen får inte överstiga 60 °C. Flytta vattenstrålen hela tiden, rikta den alltså inte en längre tid på ett och samma ställe. Rikta inte vattenstrålen direkt mot dörrspalter, elektriska komponenter, kontakter, tätningar, ventilationsgaller eller takluckor. Fordonet kan skadas eller vatten kan tränga in i de inre utrymmena.

12.1.3 Tvättning av fordonet



- ▷ Tvätta aldrig fordonet på en tvättgata. Borstvalsarna kan skada de utvändiga applikationerna. I avgaskaminen eller i ventilationen kan det tränga in vatten. Fordonet kan skadas.
- Rengör endast fordonet på en tvättplats som är avsedd för tvätt av fordon.
- Undvik direkt solljus. Ta hänsyn till miljöaspekter.
- Rengör utvändig utrustning och plastkomponenter endast med en riklig mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- Tvätta fordonet med så riklig mängd vatten som möjligt och med hjälp av en tvättsvamp eller mjuk borste. Om smutsavlagringarna är svåra att avlägsna använd diskmedel.
- Lackerade yttre väggar kan även rengöras med rengöringsmedel för husbil.
- Efterbehandla regelbundet komponenter gjorda av glasfiberförstärkt plast med polermedel. Därvid elimineras risken att de glasfiberförstärkta plaskomponenterna gulnar och de utvändiga lackytorna får ett skyddande skikt.
- Behandla gummitätningar på dörrar och luckor med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.
- Behandla låscylindrar i dörrar och luckor till lastutrymmen med grafitpulver.

12.2 Vattensystem

12.2.1 Rengöra vattentanken

- Töm vattentanken och stäng utloppsöppningen.
- Tag av vattentankens lock.
- Fyll på vatten med lite diskmedel i vattentanken (använd inte skurmedel).
- Borsta vattentanken med en vanlig diskborste, tills det inte längre finns någon synlig beläggning.
- Borsta likaså av pumphuset.
- Rengör om möjligt färskvattensönderna för hand genom rengöringsöppningarna.
- Spola vattentanken med rikligt med dricksvatten.



- ▷ Om det inte är möjligt på grund av vattentankens utformning att rengöra vattentanken mekaniskt: Använd ett lämpligt kemiskt rengöringsmedel.

De auktoriserade återförsäljarna hjälper gärna till med att välja ett lämpligt rengöringsmedel.

Följ användaranvisningarna från tillverkaren av rengöringsmedlet.

12.2.2 Rengöra vattenledningar



- ▷ Använd endast lämpligt rengöringsmedel från fackhandeln.
- ▷ Rengöringsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.



- ▷ Samla upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.

- Tömma vattensystemet.
- Stäng avtappningskranen.
- Fyll på en blandning av vatten och rengöringsmedel i vattentanken. Följ tillverkarens anvisningar om blandningsförhållande.
- Öppna avtappningskranen.
- Låt avloppskranen vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Stäng avtappningsventilen igen.
- Öppna vattenkranen.
- Låt vattenkranen vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Stäng vattenkranen.
- Låt rengöringsmedlet verka enligt tillverkarens anvisningar.
- Tömma vattensystemet. Samla då upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.
- Fyll och töm hela vattensystemet flera gånger med dricksvatten för att spola ur det.

12.2.3 Desinficera vattensystemet



- ▷ Använd endast lämpligt desinfektionsmedel från fackhandeln. Kontrollera att det är säkert för människor och djur.
- ▷ Desinfektionsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.



- ▷ Samla upp blandningen av vatten och desinfektionsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.

Vid desinficering av vattensystemet gör du på samma sätt som vid rengöring av vattenledningarna (se avsnitt 12.2.2). Använd desinfektionsmedel i stället för rengöringsmedel.

12.2.4 Rengöra avloppstanken

Avloppstanken ska rengöras efter varje användning.

- Tömma avloppstanken.
- Öppna avloppstankens rengöringsöppning och avtappningskranen.
- Spola avloppstanken ordentligt med färskvatten.
- Rengör, om möjligt, avloppsvattensonderna för hand genom rengöringsöppningen.

12.3 Uppfällbart tak

- Lås**
- Kontrollera låset på det uppfällbara taket och justera vid behov.
 - Kontrollera taket/takmekaniken och justera vid behov.

Skötsel av glasfibertakboxen

- Behandla takboxen enligt respektive biltillverkares skötselanvisningar för bilens lackering. Använd ett kommersiellt lackbehandlingsmedel.
- Utöver vanlig biltvätt rekommenderar vi att taket behandlas med följande medel från Certiman minst två gånger om året:
 - Lackrengöring
 - Lackreparation
 - Lackförsegling

Dessa produkter kan köpas hos väl sorterade återförsäljare av camping-, båt- och husvagnsartiklar.

Skötsel av skumvelourklädseln på insidan

- Avlägsna smuts på velourklädseln med en ren, fuktad trasa eller en ren borste.

Skötsel av det uppfällbara taket

- Tältduken till taktältet är tillverkat av luftgenomsläpplig bomull. Materialet i tältduken sväller upp och sluter tätt vid kontakt med fukt. Om det trots detta läcker in vatten genom sömmarna rekommenderar vi att tätta sömmarna med ett lämpligt impregneringsmedel.
- Impregnera taktältet med ett kommersiellt impregneringsmedel i början av säsongen. För att undvika en unken doft måste tygbälgen ventileras flera gånger om året.
- Stäng inte uppfällbart taket om taktältet är fuktigt eller blött. Låt taktältet torka helt så snart som möjligt om taket undantagsvis måste stängas när taktältet är fuktigt.
- Följ alltid anvisningarna i instruktionsboken när du stänger det uppfällbara taket, se avsnitt 7.9.
- Applicera en kommersiell produkt för gummiskötsel på takboxens gummitätning innan vintern för att förhindra att tätningen fryser fast på bilkarossen när det är kallt.
- Kontrollera att remmarna och öglorna på modeller som fixeras med remmar fungerar och inte är skadade.

12.4 Vinterskötsel

Saltet på vägarna leder till skador på underredet och de delar som utsätts för sprutvatten. Vi rekommenderar att tvätta fordonet oftare på vintern för att skölja bort saltet. Speciellt viktigt är det att rengöra mekaniska komponenter och delar som har ytbehandlats och naturligtvis även hela undersidan av fordonet.

12.4.1 Förberedelser

- Kontrollera fordonet med avseende på lackskador och rost. Åtgärda skadorna vid behov.
- Skydda underredets metalldelar mot rost med ett skyddsmedel med vaxbas.
- Konservera lackerade ytterväggar med lämpligt medel.

12.4.2 Vinterdrift

Under användning på vintern uppstår det kondensvatten i fordonet vid låga temperaturer. För att få en god rumsluftkvalitet och förhindra skador p.g.a. kondensvatten, måste man lufta fordonet ordentligt.

- Ställ vämen på högsta effekt under fordonets uppvärmningsfas och öppna takförvaringsskåp, gardiner och rullgardiner. Därigenom får man optimal luftning.
- Ta bort alla täcken och kuddar på mornarna, lufta förvaringsboxarna och torka fuktiga ställen.



▷ Torka bort kondensvatten, om det trots detta bildas något.

12.4.3 Efter vintern

- Tvätta underredet och motorn noga. Därigenom avlägsnas tömedel (salt, lutrester), som kan orsaka korrosion.
- Tvätta fordonets utsida och konservera plåten med vanligt bilvax.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du anvisningar för officiella prover, samt inspektions- och underhållsarbeten på fordonet.

I slutet av kapitlet finns viktiga anvisningar för reservdelsanskaffning.

13.1 Officiella prover

Beroende på nationell lagstiftning måste följande officiella prover genomföras regelbundet:

- Huvudundersökning
- Avgasundersökning
- Gasanläggningsprov

Provintervallen enligt de nationella bestämmelserna måste följas. Fordonsmonterade provmärken anger när nästa prov måste utföras.



- ▷ Ändringar i gasanläggningen måste kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad.
- ▷ Även på icke-registrerade fordon krävs ett prov av gasanläggningen.

13.2 Inspektioner

Som alla tekniska apparater och maskiner måste fordonet undersökas med jämna mellanrum.

Dessa inspektioner måste utföras av fackpersonal.

För dessa arbeten krävs speciella fackkunskaper som inte kan förmedlas inom ramen för denna instruktionsbok. Dessa fackkunskaper står till förfogande hos serviceställen. Erfarenheter samt de råd och anvisningar om installationer och verktyg som regelbundet lämnas av fabriken borgar för en fackmannamässig inspektion av fordonet enligt senaste rön.

Servicestället som utför arbetet bekräftar de genomförda arbetena.

Inspektion av chassi bekräftas i chassitillverkarens kundservicehäfte.



- ▷ Beakta inspektionerna som anges av tillverkaren och genomför inspektioner med föreskrivna intervall. Därigenom upprätthålls fordonets värde.
- ▷ Bekräftelsen av genomförda inspektioner gäller även som bevis vid ev. skador och garantiärenden.

13.3 Underhållsarbeten

Som alla tekniska apparater och maskiner kräver även ett fordon underhåll. Omfattningen och intervallerna står i förhållande till i vilken miljö och hur ofta fordonet används. Om fordonet utsätts för krävande situationerna ökar naturligtvis underhållets omfattning och intervallerna blir kortare.

På basfordonet och de fast installerade apparaterna ska underhållet utföras i den intervall som anges i resp. instruktionsbok.

13.4 Uppfällbart tak



- ▷ Följande underhållsarbeten utförs minst en gång per år, beroende på hur ofta det uppfällbara taket har använts.
- ▷ Ytterligare anvisningar, se den separata instruktionsboken från tillverkaren (SCA).
 - Kontrollera låset på det uppfällbara taket och justera vid behov.
 - Kontrollera taket/takmekaniken och justera vid behov.
 - Vid utförande med säkerhetsbälteslås: Kontrollera säkerhetsbälten och lås med avseende på funktion och skador.
 - För att undvika en unken doft måste tygbälgen ventileras flera gånger om året.
 - Genomför underhållsåtgärder enligt anvisningar i den separata instruktionsboken från tillverkaren (SCA).

13.5 Reservdelar

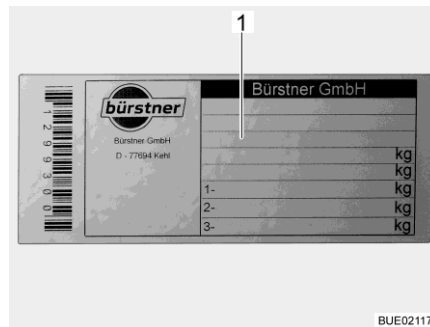


- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Den extrautrustning och de originalreservdelar som vi rekommenderar är speciellt konstruerade och godkända för fordonet. Återförsäljare säljer dessa produkter. Återförsäljarna är väl informerade om tekniska detaljer och utför fackmannamässiga arbeten.
- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader etc, som inte har godkänts av oss, kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av oss. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.

Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad. Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och serviceställen.

Ange serienummer och fordonstyp vid beställning av reservdelar hos återförsäljaren.

13.6 Typskylt



1 Chassinummer

Bild 46 Typskylt

Typskylten med chassinumret sitter på B-stolpen på passagerarsidan. Typskylten (Bild 46) får ej avlägsnas. Typskylten:

- Identifierar fordonet
- Är ett redskap vid beställning av reservdelar
- Dokumenterar fordonshållaren tillsammans med fordonshandlingarna



- ▷ V.g. ange alltid **chassinumret** när du kontaktar kundservice.
- ▷ Chassinumret på basfordonet finns vid fordon med passagerardörr under en kåpa i ingången på passagerarsidan, vid fordon utan passagerardörr under en kåpa till höger bredvid passagerarsätet.

13.7 Varnings- och hänvisningsetiketter

På och i fordonet finns varnings- och hänvisningsetiketter. Varnings- och hänvisningsetiketterna är till för säkerheten och får ej avlägsnas.



- ▷ Extra etiketter kan beställas hos auktoriserad återförsäljare eller hos servicestället.

13.8 Återförsäljare

Vänd dig till en auktoriserad återförsäljare och serviceställe om du behöver reservdelar till fordonet.

Adresser och telefonnummer till auktoriserade återförsäljare och serviceställen hittar du på tillverkarens hemsida på Internet.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets däck.

I slutet av kapitlet finner du en tabell där du kan se det rätta däcktrycket för ditt fordon.

14.1 Allmänt



- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge (se avsnitt 14.6).



- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.
- ▷ Fordonet har slanglösa däck. Sätt aldrig in slangar i dessa däck.
- ▷ Beakta basfordonets instruktionsbok.



- ▷ Beroende på utförande är fordonet som standard endast utrustade med en däckreparationssats.
- ▷ Om du har fått en punktering ska du ställa fordonet i väggkanten. Ställ upp en varningstriangel vid fordonet. Varningsblinkers sätts på.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren. Det fyrsiffriga DOT-numret på däcksidan anger tillverkningsdatum. De första två siffrorna står för veckan de andra två för tillverkningsåret.
Exempel: **0721** Vecka 07, år 2021.
- ▷ Fordonsverktygen finns i vänster sänglåda.

- Beakta:**
- Kontrollera regelbundet (varannan vecka) däckens slitage, mönsterdjup och eventuella yttre skador.
 - Observera det lagligt föreskrivna mönsterdjupet.
 - Använd alltid däck av samma typ per axel.
 - Beakta anvisningarna i fordonshandlingarna.
 - Endast däck som är tillåtna för fälgtypen får användas. De tillåtna fälg- och däcktyperna för fordonet finns i fordonets fordonshandlingar, men även de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena står gärna till tjänst.
 - Om du har nya däck bör du köra de första 10 milen med relativt låg hastighet, eftersom däcken behöver en viss körsträcka för att "greppa" ordentligt.

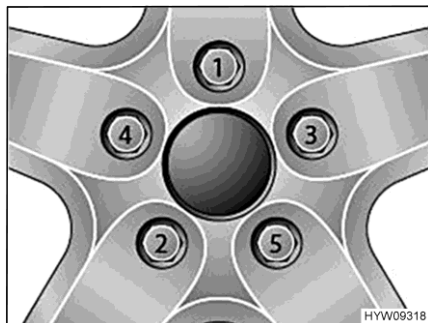


Bild 47 Dra fast hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis

- Dra fast hjulmuttrarna eller hjulbultarna i den ordning som anges i Bild 47. Använd en momentnyckel och observera det angivna åtdragningsmomentet (se avsnitt 14.5).
- Kontrollera regelbundet att hjulmuttrarna eller hjulbultarna är ordentligt åtdragna. Om du har bytt däck ska hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter 5 mils körning. Följ den ordning som anges i Bild 47.
- Då nya eller nylackerade fälgar används bör hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter ca 100 till 500 mil. Följ den ordning som anges i Bild 47.
- Vid avställning eller under längre stillastående undvik att däcken plattas till och får skador på hjullagren:
Palla upp fordonet så att hjulen avlastas, eller flytta fordonet var fjärde vecka för att förändra hjulens läge.

14.2 Däckurval



- ▶ Fel däck kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras under körning.



- ▷ Om däck används som inte är godkända för fordonet kan körtillståndet bli ogiltigt och försäkringen upphöra att gälla. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

De däckstorlekar som godkänts för ditt fordon står i fordonshandlingarna, uppgifter om detta erhålls även hos de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena. Varje däck bör passa det fordon som det ska användas för. Detta gäller framför allt för dess yttre mått (diameter, bredd), vilka visas i den omnämnda storleksbeteckningen. Vidare bör däcken uppfylla kraven för varje fordon vad gäller vikt och hastighet.

Vikten utgår från den tillåtna maximala axelbelastningen fördelad mellan två däck. Den maximala lastkapaciteten för ett däck visas genom dess lastindex (= LI, referens för lastkapacitet).

Maximal tillåten hastighet för ett däck (med maximal lastkapacitet) bestäms genom dess hastighetsindex (= GSY, symbol för hastighet). Lastindex och hastighetsindex bestämmer däckets användaregenskaper. Detta utgör en del av den fullständiga, normaliserade dimensionsbeteckningen för varje däck. Dessa däckuppgifter bör överensstämma med dem i fordonshandlingarna.

14.3 Beteckningar på däck

215/70 R 15C
109/107 Q (exempel)

Beteckning	Förklaring
215	Däckens bredd i mm
70	Däckens förhållande höjd till bredd i procent
R	Typ av däck (R = radial)
15	Fälgarnas cirkeldiameter
C	Commercial (transport)
109	Referens för lastkapacitet av enkeldäcken
107	Referens för lastkapacitet av tvillingdäcken
Q	Hastighetssymbol (Q = 160 km/h)

14.4 Användning av däck

- Köra över kantsten i trubbig vinkel. Däcken slits annars i vissa fall på sidorna. Om man kör över ett kantsten i spetsig vinkel kan detta skada däck
- Kör långsamt över uppstående brunnlock. Annars kan däck i vissa fall klämmas. Om man kör över ett brunnlock i hög hastighet kan detta skada däck
- Stötdämparen bör regelbundet kontrolleras. Att resa med stötdämparna i dåligt skick orsakar tydligt ökat slitage.
- Vid ojämnt profilslitage, kontakta kundtjänst.
- Däck får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däck kan inom några få sekunder skadas och som följd explodera.
- Kör på ett skonsamt sätt för däck. Undvik kraftiga bromsningar, rivstarter och körning på dåliga vägar.

14.5 Åtdragningsmoment

Basfordon Ford

Skruvstorlek	Åtdragningsmoment
M14 x 1,5	204 Nm

14.6 Däcktryck



- ▶ För lågt däcktryck leder till att däcket överhettas. Däcket kan skadas.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge.
- ▶ Använd endast ventiler som är godkända för föreskrivet däcktryck.

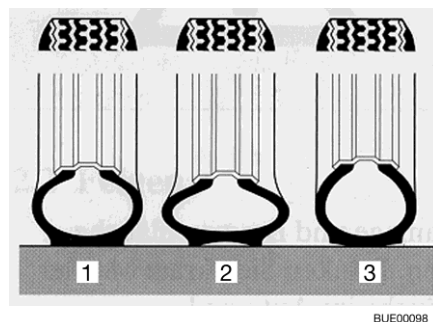


- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.

Däckens bärighet och därmed hållfastheten hänger direkt samman med däcktrycket. Luft är ett flyktigt medium som även släpps ut ur däck.

Som tumregel gäller att tryckförlusten för ett fullpumpat däck är 0,1 bar/två månader. Kontrollera däcktrycket regelbundet för att undvika att däcken skadas eller punkteras.

Däckets kontaktyta varierar beroende på däcktrycket.



- 1 Rätt däcktryck
- 2 För lågt däcktryck
- 3 För högt däcktryck

Bild 48 Däckets kontaktyta



- ▷ Uppgifterna om respektive lufttrycksvärde gäller för lastade fordon kalla däck.
- ▷ På varma däck är trycket högre än på kalla däck. Därför ska det korrekta däcktrycket kontrolleras när däcken är kalla.
- ▷ Lufttrycket anges i bar.

Fordonen anpassas kontinuerlig till senast kända teknik. Därför kan det vara möjligt att vi ännu ej har kunnat tagit hänsyn till en ny däcksdimension i denna tabell. Fråga din återförsäljare - där får du alltid aktuell information.

Däcksdimension	Däcktryck i bar
215/65 R 16 C	4
215/60 R 17 C	4

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för eventuella störningar och fel på ditt fordon.

Störningarna är listade med sina möjliga orsaker och förslag till åtgärder.

Nämna störningar kan åtgärdas utan större fackkunskaper och med mindre ingrepp. Om den hjälp som står i denna instruktionsbok inte skulle räcka, måste en auktoriserad fackverkstad undersöka och åtgärda störningsorsaken.

15.1 Bromssystem



- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

15.2 Elektrisk anläggning




- ▷ Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.



- ▷ Byte av säkringar, se kapitel 9.

Störning	Orsak	Åtgärd
Innebelysningen fungerar inte	Fel på belysning, stickförbindelse eller kablar	Kontakta kundtjänst
Ingen 230 V-försörjning trots anslutning	230 V-automatsäkring har löst ut	Slå på 230 V-automatsäkringen
Startbatteriet eller bodelsbatteri laddas ej vid 230 V-drift	Jumbo-flatsäkring på startbatteri eller bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på startbatteri eller bodelsbatteri
	Ingen nätspänning	Automatsäkringen i fordonet kopplas på
	El-blocket är överhettat	För hög omgivningstemperatur eller ventilationen av el-blocket är hindrad
	För många förbrukare påslagna	Stäng av alla förbrukare som inte behövs
Bodelsbatteri laddas ej av fordonet	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
	Säkring på generator D+ defekt	Byt säkring
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
Kontrolllampan 12 V lyser inte	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket frånkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	Start- eller bodelsbatteriet är ej laddat	Ladda startbatteri eller bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Flatsäkring på bodelsbatteri defekt	Byt flatsäkring på bodelsbatteri
12 V-försörjning fungerar ej	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket frånkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	Bodelsbatteriet är urladdat	Ladda bodelsbatteri
	Jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
12 V-försörjning fungerar ej vid 230 V-drift	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket frånkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	230 V-automatsäkring har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
	Jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri
230 V-kontrolllampan lyser inte, trots att 230 V-nätspänning är ansluten	Nätanslutning är spänningslös	Kontrollera den externa nätanslutningen
	230 V-automatsäkring framför el-blocket har löst ut eller kopplats från	Återställ 230 V-automatsäkringen
Ingen spänning i en ansluten förbrukare	Själväterställande polyswitch-säkring har löst ut	Kontrollera stickförbindelser och kablar; koppla ur 12 V-försörjningen i ca 2 minuter och koppla sedan in den igen
	Själväterställande polyswitch-säkring har löst ut flera gånger (3 gånger), systemet har kopplat ut motsvarande utgång permanent	Avhjälps orsaken till att polyswitchen har löst ut Upphäv den permanenta frånslagningen (koppla in 12 V-försörjning för bodelen, tryck på vridknappen och håll ned den i minst 3 sekunder)

Störning	Orsak	Åtgärd
Startbatteri laddas ur vid 12 V-drift	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Batteri-brytaren på el-blocket frånkopplad	Koppla till batteri-brytaren
Ingen spänning från bodelsbatteri	Bodelsbatteriet är urladdat	Bodelsbatteriet laddas omgående  ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Fulladda bodelsbatteriet innan fordonet ska stå stilla en längre tid Urladdning sker genom apparater i standby-läge (se kapitel 9)
	Störning i den elektriska förbindelsen till solcellsmodulen	Kontrollera stickförbindelsen och kablarna
Batteriladdning via solcellsmodulen fungerar inte	Säkring defekt	Byt säkring på el-blocket
	Laddningsregulator för solpanel defekt	Kontakta kundtjänst
	Batteriväljare fel inställd	Koppla om batteriväljaren
Bodelsbatteri överbelastas ("kockar")	Laddningsgivare eller relä defekt	Dra Jumbo-flatsäkringen på bodelsbatteriet och ring sedan kundtjänsten

15.3 Gasanläggning



- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid fel på gasanläggningen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Ingen gas	Gasflaska tom	Byt gasflaska
	Stängd gasavstängningsventil	Öppna gasavstängningsventil
	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd	Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan
	Utetemperatur för låg (-42 °C vid gasol, 0 °C vid butangas)	Högre utetemperatur skall avvaktas
	Installation defekt	Kontakta kundtjänst

15.4 Spis

Störning	Orsak	Åtgärd
Tändsäkringen går ej igång (flamman brinner ej efter att regulatören släppts)	För kort upphettningstid	Efter tändning hålls regulatorknappen intryckt i 15 till 20 sekunder
Flamman slocknar vid lågt läge	Tändsäkring defekt	Kontakta kundtjänst
	Tändsäkringsgivare står fel	Tändsäkringsavkännare ställs rätt (böjs ej). Avkännarens spets skall inte ligga högre än 5 mm ovanför brännaren. Avståndet mellan givarens hals och brännarkransen ska inte vara större än 3 mm; kontakta kundtjänst vid behov

15.5 Värmesystem, varmvattenberedare

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

15.6 Vattenförsörjning

Störning	Orsak	Åtgärd
Läckagevatten i fordonet	Otätt ställe	Det otäta stället skall lokaliserats, vattenledningarna skall kopplas in på nytt
Inget vatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
	Avtappningskran inte stängd	Stäng avtappningskranen
	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Brytare för vattenpump frånslagen	Koppla till vattenpumpen
	Säkring för vattenpumpen defekt	Byt säkring på el-blocket
	Vattenpump defekt	Byt (låt en verkstad byta) vattenpump
	Vattenledningen bockad	Räta ut vattenledningen, byt ut den vid behov
El-block defekt	Kontakta kundtjänst	

Störning	Orsak	Åtgärd
Indikeringarna för avloppsvatten och vatten visar fel mängd	Mätsond i avloppstanken eller vattentanken smutsig	Avloppstanken/vattentanken rengörs
	Mätsond defekt	Utbyte mätsond
Avloppstank kan ej tömmas	Avtappningskran igensatt	Öppna rengöringslock på avloppstanken och töm ut avloppsvatten. Spola avloppstanken
Utlopp på enarmsväxlaren igensatt	Kranfiltret är förkalkat	Tag ut kranfiltret och lägg det i ättiksvatten (endast för produkter av metall)
Vattnet är grumligt	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattentanken mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Bottensats i vattentanken eller i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Smak- eller luktförändring av vattnet	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Av misstag har bränsle fyllts på i vattentanken	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten. Om det inte lyckas: Kontakta fackverksstad
	Mikrobiologiska avlagringar i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Avlagringar i vattentanken och/eller i vattenförande komponenter	Vattnet har varit för länge i vattentanken och i de vattenförande komponenterna	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten

15.7 Påbyggnad

Störning	Orsak	Åtgärd
Luck-/dörrgångjärn svårmanövrerade	Luck-/dörrgångjärn är inte/för lite smörjda	Luck-/dörrgångjärn smörjes med syra- och hartsfritt fett



- ▷ Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och service-ställen.

Modell	Sittplatser	Sovplatser	Utvändiga mått L / B / H (i cm)
Copa	max. 6*	2 / 4**	497 / 192 / 209

* 3:e/4:e och 5:e/6:e sittplats är extrautrustning för Holiday-versionen, Bus-versionen eller som enkeltillval

** 3:e och 4:e sovplats finns som tillval till Holiday-versionerna

Mer information om teknisk data finns att hämta i fordonsdokumenten eller instruktionsboken för basfordonet.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finner du användbara tips för resan.

I slutet av kapitlet finner du en checklista där du kan se de viktigaste utrustningen och föremålen för resa.

17.1 Trafikbestämmelser i utlandet



- ▷ Föraren av fordonet är skyldig att innan utlandsresan påbörjas informera sig om trafikbestämmelserna i det eller de länder resan avser. Information erhålls från bilklubbar eller resp. lands representationer.
- ▷ I en del europeiska länder måste varningsväst användas om man lämnar fordonet utanför ett samhälle vid olyckor eller fel på fordonet.
- ▷ I många länder gäller särskilda och delvis annorlunda föreskrifter och regler (t. ex. olika varningsskyltar för bakräcke, skyldighet att medföra alkoholprovör, reservlampor, varningsvästar, tillåten storlek på reservdunk). Fordonets förare måste informera sig kring dessa regler före färd.
- ▷ Aktuell information finns vanligtvis på webbplatsen hos den nationella bilföreningen.

Informationen om trafikbestämmelser är särskilt viktig eftersom resp. nationella bestämmelser gäller vid ev. försäkringsfall. Beakta, för din egen säkerhets skull, alltid följande punkter vid resor till utlandet:

- Tag med dig ett försäkringsbevis.
- Anmäl alltid ev. olyckor till polisen.
- Skriv inte under några dokument om du inte förstår hela texten; läs igenom hela texten innan du skriver under.

17.2 Hjälp på Europavägarna



- ▷ Före resan inhämta information om nationella telefonnummer för räddning och polis. I många länder gäller det centrala nödnummer 112 (utan riktnummer).
- ▷ Ta om möjligt med en lista med viktiga telefonnummer under resan i de aktuella länderna i fordonet.

Motorklubbar i hemlandet eller i det beresta landet hjälper gärna till.

17.3 Gasförsörjningen i de europeiska länderna



- ▷ I Europa finns det olika anslutningssystem för gasflaskor. Påfyllning eller byte av egna gasflaskor är inte alltid möjligt i utlandet. Ta reda på vad som gäller för anslutningssystem i det land du ska besöka före resan, t. ex. hos en motorklubb eller i en motortidning.

Allmänna tips

Beakta alltid följande anvisningar:

- Res alltid med fulla gasflaskor på semestern.
- Utnyttja gasflaskornas maximala möjliga kapacitet.
- Glöm inte att ta med en adaptersats (finns i specialcampingaffärer) för att fylla på gasflaskorna med nationell gas såväl som för att ansluta den nationella gastryckregulatorn till utländska gasflaskor.
- Uppmärksamma fyllningen med gasol under den kalla årstiden (butan förgasas inte under 0 °C).
- Använd blå flaskor från företaget Campingaz (säljs i hela världen). Använd endast gasflaskor med säkerhetsventil.
- Om en annan typ av gasflaskor används i utlandet, prova om flaskorna går in i gasboxen. Utländska gaskflaskor har inte alltid samma storlek som gasflaskor med nationella normer.
- En översikt över gasdistributörer i Europa finns på webbsidan www.mylpg.eu.

17.4 Bestämmelser om vägavgifter i de europeiska länderna

I många europeiska länder finns det numera obligatoriska vägavgifter. Bestämmelserna om vägavgifterna och betalningssätten är dock mycket olika i olika länder. Ovetskap är dock inget skydd mot straff, och straffen kan vara ganska höga.

Föraren av fordonet är skyldig att informera sig om bestämmelserna om vägavgifter och övriga trafikbestämmelser innan resan påbörjas. I Österrike räcker det t. ex. inte längre att köpa en vinjett för motorfordon med en totalvikt på över 3,5 ton. Man måste istället köpa och ladda en s.k. "Go-Box".

Information erhålls från alla bilklubbar och på Internet.



- ▷ Vindrutor med solskyddsfilm kan leda till att automatiska registrerings-system (t. ex. Go-Box) inte fungerar riktigt. Tänk på detta när du köper systemet (t. ex. Split-Go-Box).

17.5 Tips för en säkrare övernattningsplats på resan

Ett ordentligt uppförande är den bästa skyddsåtgärden för en säker natt i husbilen.

Risken för inbrott minimeras om följande grundregler beaktas:

- Övernatta inte på motorvägsrasställen och motorvägsparkeringsplatser som ligger vid typiska semesterstråk under högsäsong.
- Att det finns fler fordon på samma ställe innebär inte nödvändigtvis ett bättre skydd mot inbrott. Låt din känsla av hållplatsen avgöra.
- Även om det bara gäller övernattningsplats för en natt bör du leta upp en campingplats.
- Se till att du har flyktmöjligheter när fordonet ställs upp i det fria. Vägen till förarstolen bör vara fri. Ha tändnyckeln inom räckhåll.
- Ta bara med de värdesaker som du verkligen behöver. Förvara om möjligt värdesaker i ett litet kassaskåp; lägg dem inte i närheten av fönster eller dörrar.
- Lås fordonet grundligt.

17.6 Tips för vintercampare

Följande råd hjälper för att din vintercamping ska bli oförglömlig.

- Boka plats i tid. De flesta bra vintercampingplatser bokas ofta tidigt.
- Res inte utan vinterdäck.
- Ta med snökedjor.
- Välj en lämplig plats. Tänk på underlaget. Det kan eventuellt uppkomma snö och is.
- Då fordonet är avställt släpp parkeringsbromsen för att undvika att den fryser fast.
- Ventilationer får aldrig täckas över av snömurar.
- Håll ventilationer fria från snö och is.
- Tänk på att en god luftcirkulation bör upprätthållas. På detta sätt undviks fukt och bodelen värms upp lättare.
- Täck över enkelglasade fönster i förarhytten med isoleringsmattor för att undvika köldbryggor.
- Beakta hänvisningarna ur avsnittet "gasförsörjning i europeiska stater".
- Använd för gasanläggningen ett tvåflasksystem med omkopplingsautomatik för att gasreserven ska vara hela natten.
- Använd endast gasol till gasanläggningen.
- Utrymmet bakom värmen bör ej användas som förvaringsutrymme.
- Använd aldrig katalytiska ugnar och infraröd gasstrålare, då dessa förbrukar syret som avsetts för förbränning inne i fordonet.
- Placera 230 V-försörjningsledningen på så sätt att kablarna inte kan frysas eller skadas (t. ex. vid snöborttagning).
- Rengör regelbundet fordonets tak efter stora snöfall. Några centimeter pulversnö fungerar som isolering men blötare snö blir snabbt en mycket tung belastning.
- Innan hemresan påbörjas ta bort all snö från taket för att inte störa de fordon som kör efter dig med en "snöstorm".

17.7 Checklista för resan

Använd checklistorna för att kontrollera att du inte har glömt något viktigt.



- ▷ Kontrollera resehandlingarna (t. ex. pass/dokument och information) samt fordonets tekniska skick i god tid före resan. Tidig planering och kontroll av handlingarna gör att du kan börja semestern avslappnat.

	✓	Föremål	✓	Föremål	✓	Föremål
Kök		Skurtrasa		Diskmedel		Salladsbestick
		Bestick		Diskhandukar		Skärbräda
		Stekspade		Glas		Diskborste
		Konservöppnare		Grillbestick		Disktrasor
		Isbehållare		Korkskruv		Tändstickor
		Cigarettändare		Hushållspapper		Termoskanna
		Flasköppnare		Soppåsar		Kastruller
		Förvaringsboxar för livsmedel		Stekpannor		
		Hushållsartiklar		Slevar		

Bad/toalett

	Handdukar		Rengöringsmedel		Toalettpapper
	Hygienartikel		Toalettborste		Tandborstmuggar

Bodel

	Skräphink		Kortspel		Ryggsäckar
	Bilatlas		Sopkvast		Sovsäckar
	Badhanddukar		Sopskyffel		Papper och pennor
	Badskor		Stearinljus		Skor
	Batterier		Galgar		Skoputs
	Sängkläder		Klädborste		Sportutrustning
	Påse för smutsvätt		Kuddar		Dammsugare
	Böcker		Kartor		Ficklampa
	Campingguide/förteckning över parkeringsplatser		Medikament		Fickkniv
	Kikare		Mobiltelefon		Bordsdukar
	Brandsläckare		Sybehör		Flaska
	Gasflaska		Regnkläder		Klädnypor
	Insektslampa		Reseapotek		Tvättlina
	Insektsmedel		Reseguide		

Fordon/verktyg

✓	Föremål	✓	Föremål	✓	Föremål
	Spillvattendunk		Gasslang		Snökedjor (vinter)
	Adapterkontakt		Vävband		Skruvmejslar
	CEE-adapter		Kanna för dricksvatten		Voltmeter
	(Stål)tråd		Kabeltrumma		Stoppklossar
	Reservhjul		Lim		Förbandslåda
	Reservlampor		Kombitång		Domkraft
	Reservsäkringar		Kompressor		Varningstriangel
	Hammare		Öglor		Varningsskytt
	Nycklar		Slangadapter		Varningsväst(ar)
	Gaspåfyllningsadapter		Slangklämmor		Varningslykta

Ute

	Spännlina		Campingbord		Lås
	Blåsbälg		Bagagehållare		Snöre
	Campingstolar		Grill		Tältpinnar/spännlinor

Dokument

	Adresslista		Fordonshandlingar		Pass
	Persondokument		Körkort		Försäkringsbrev
	Allergiintyg		Vaccinationsintyg		Försäkringsdokument
	Instruktionsböcker		Kreditkort		Vinjett/vägavgiftskort
	Bipacksedlar till medicinerna		ID-kort		Visum

12 V-försörjning.....	52
Koppla på.....	59
Störningsorsaker.....	90
12 V-nät.....	52
12 V-säkringar.....	64
230 V-anlutning.....	33, 62
Störningsorsaker.....	89
230 V-försörjning, se 230 V-anlutning.....	62
230 V-nät.....	62
230 V-säkring.....	66
Monteringsställe.....	66
230 V-säkringslåda.....	66

A

AdBlue, påfyllning.....	31
Anslutningsledning se 230 V-anlutning.....	62
Användning av däck.....	87
Åtdragningsmoment, hjul.....	87
Återförsäljare.....	83
Avfallshantering	
Avloppsvatten.....	6
Fekalier.....	6
Sopor.....	6
Avloppstank.....	73
Skötsel.....	78
Störningsorsaker.....	93

B

Bakaxellast.....	23
Bärbar lampa.....	38
Batteri se startbatteri och bodelsbatteri.....	53
Batteri-brytare.....	57
Batteriövervakning.....	58
Batteriväljare.....	57
Belastning.....	23
Belastning se även last.....	23
Bestämmelser om vägavgifter i de europeiska länderna.....	98
Beteckningar på däck.....	87
Bodelsbatteri	
Anvisningar.....	53
Monteringsställe.....	53
Störningsorsaker.....	89, 91
Urladdning.....	54
Bord.....	37
Brand	
Bekämpning.....	13
Förhållningssätt vid.....	13
Brandrisker, undvika.....	13
Brandskydd.....	13
Bränslepåfyllningsrör.....	31
Bromsar.....	28
Kontrollera.....	28, 89

Bromssystem, störningsorsaker.....	89
Butangas.....	17, 46

C

Campingflaskor, använda.....	18, 47
Chassinummer.....	83
Checklista	
För resan.....	100
Innan resan börjar.....	24
Trafiksäkerhet.....	24
Checklista för resan.....	100

D

Däck	
Allmänna anvisningar.....	85
Användning av däck.....	87
Däcktryck.....	88
Däckurval.....	86
Märkning.....	87
Onödigt slitage.....	15, 24, 85, 88
Dieselmotorvärmare.....	67
Slå på.....	67
Djupurladdning.....	51
Dörrar	
Ingångsdörr.....	35
Störningsorsaker.....	94
Dubbelsäte.....	30
Bygg om för sänggående.....	39

E

El-block (EBL 119).....	56
Funktioner.....	57
Monteringsställe.....	57
Elektrisk anläggning	
230 V-anlutning, störningsorsaker.....	89
Begreppsförklaringar.....	51
Säkerhetsanvisningar.....	18
Störningsorsaker.....	89
Enkelsäte.....	30
Extrakomponenter se extrautrustningar.....	14
Extrautrustningar.....	21
Beskrivning.....	5
Märkning.....	5
Säkerhetsanvisningar.....	14

F

Faktisk vikt.....	20
Fälgtyp.....	85
Fast installerade apparater.....	67
Anvisningar.....	14
FI-brytare se jordfelsbrytare.....	66

Alfabetisk förteckning

Förrarstol	30
Fordon, tvätta.....	76
Första idrifttagandet	19
Frostrisk.....	71

G

Gasanläggning	
Allmänna anvisningar	16
Fel.....	16, 45, 91
Ingen gas.....	91
Störningsorsaker	91
Gasavstängningsventil	49
Gasbox	17, 46, 49
Gasflaskor	
Byte.....	48
Säkerhetsanvisningar	17, 46
Gasförsörjningen i de europeiska länderna	98
Gaslukt.....	16, 45, 91
Gasol.....	17, 46
Gasspis	
Slå från.....	69
Slå på.....	69
Störningsorsaker	92
Gastryckregulator, skruvkopplingar.....	47

H

Handbroms se parkeringsbroms.....	33
Hänvisningsetiketter	83
Hjälp på Europavägarna	97
Hjälp vid motorhaveri.....	97
Hjulbyte.....	85
Åtdragningsmoment.....	87
Hög gasförbrukning.....	16, 45, 91
Högtryckstvätt, tvätta med	75
Huvudbrytare 12 V.....	59

I

Information om miljöskydd.....	6
Ingångsdörr	35
Insektsskydd	35
Innan resan börjar	19
Innebelysning, störningsorsaker	89
Innerdörr, störningsorsaker.....	94
Insektsskydd	
Montering	35
Öppna.....	35
Inspektioner	81
Isofix-barnsäkring.....	29

J

Jordfelsbrytare (FI).....	62
Kontrollera	66

K

Kabeltrumma	62
Kapacitet, batteri	52
Kondensvatten.....	36
Kondensvatten på chassigolvets skruvar.....	36
Kontroller se checklista	24
Konventionell belastning.....	21
Köra husbilen.....	27
Körhastighet.....	27
Kultryck	23
Kvävningsrisk	14, 36
Kylbox	70

L

Läckagevatten i fordonet.....	92
Lås	
Dörrar	35
Påfyllningsöppning för dricksvatten	72
Last	19
Beräkning.....	22
Beräkningsexempel	22
Sammansättning.....	20
Last se även belastning	19
LED-ljusskenor.....	38
Ledningsskyddsbrytare.....	66

M

Markisskena för soltak	43
------------------------------	----

N

Nackstöd	31
Nivåklossar.....	33
Nyckelsats.....	19

O

Officiella prover.....	81
Ombyggnader för sänggående	39
Överlast.....	23
Övernatta, under resan.....	99

P

Påfyllningsöppning för dricksvatten.....	72
Panel (LT 100)	59
Huvudbrytare 12 V	59
Parkeringsbromsen	33
Drag åt	14
Passagerarstol.....	30
Personlig utrustning	21
Prover, officiella	81
Provintervall	81

R

Rengöra, vattentank	76
Rengöring se skötsel	75
Reservdelar	82

S

Säkerhetsanvisningar	13
Brandskydd	13
Elektrisk anläggning	18
Släpvagnskörning	16
Trafiksäkerhet	14
Vattensystem	18
Säkerhetsbälten	28
Använda på rätt sätt	29
Säkringar	
12 V-säkringar	64
230 V-säkring	62, 66
för bodelsbatteriet	65
För startbatteri och laddningsförstärkare	65
På EBL	65
Säkringar se 12 V-säkringar och 230 V-säkring	64
Säkringslåda	66
Sanitetssystem	71
Serienummer	83
Sittplatsernas placering	31
Skåpluckor, störningsorsaker	94
Skötsel	75
Avloppstank	78
Högtryckstvätt, tvätta med	75
Tvättning	76
Utvändig skötsel	75
Vattenledningar	77
Vattensystem	76
Vattentank	76
Vinter	79
Släpvagnskoppling	23
Med avtagbar kulhals	23
Släpvagnskörning	16
Allmänna anvisningar	23
Säkerhetsanvisningar	16
Snökedjor	24
Spis, se gasspis	68
Standardutrustning	20
Startbatteri	
Ladda	55
Störningsorsaker	89
Störningsorsaker	
12 V-försörjning	90
230 V-anslutning	89
Batteri	89
Bodelsbatteri	89
Bromssystem	89
Elektrisk anläggning	89
Gasanläggning	91

Gasspis	92
Innerdörr	94
Påbyggnad	94
Skåpluckor	94
Startbatteri	89
Värmesystem	92
Vattenförsörjning	92

Symboler

Till anvisningarna	5
--------------------------	---

T

Tanklock, se bränslepåfyllningsrör	31
Tankning	31
Täthetsgaranti	
Bevis täthetskontroll	11
Bürstner - Garantibestämmelser	9
Fordonsdata	11
Täthetskontroll (bevis)	12
Tekniskt tillåten totalvikt	20, 22
Tillåten totalvikt se tekniskt tillåten totalvikt	19
Tillbehör, extra	14
Tjänstevikt	20
Trafikbestämmelser i utlandet	97
Trafiksäkerhet	24
Anvisningar	14
Checklista	24
Tvätta med högtryckstvätt	75
Typskylt	83

U

Underhållsarbeten	82
Uppfällbart tak	41, 78
Utvändig skötsel	75

V

Vädra	36
Värmesystem	67
Störningsorsaker	92
Varningsetiketter	83
Vattenförsörjning	
Allmänt	71
Störningsorsaker	92
Vattenledningar, rengöra	77
Vattenpump	71
Vattensystem	
Desinficera	77
Påfyllningsöppning för dricksvatten	72
Rengöring	76
Säkerhetsanvisningar	18
Skötsel	76
Vattentank	
Rengöring	76
Vatten, tappa av	73

Alfabetisk förteckning

Vattentank se även vattensystem.....	72
Ventilation	14, 36
Vikt i körklart tillstånd	20, 22
Vilospänning.....	51
Viloström.....	51
Vintercamping.....	99
Vinterdrift	79
Vinterskötsel	79

Y

Ytterbelysning.....	24
Yttre anslutning se 230 V-anslutning	33



Bürstner GmbH & Co. KG

Weststraße 33
D-77694 Kehl / Rhein
Tel. +49 7851 / 85 - 0
Service-Hotline 85-950
Fax +49 7851 / 85 - 201
service@buerstner.com

Bürstner Service-Center

Elsässer Straße 80
D-77694 Kehl / Neumühl

www.buerstner.com



3300762 - 07.2021